

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csíkszereda, horvát lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 20.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTHES GYULA</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszörban azonnaltalán. Közzétettik nem adnak vissza.</p>
--	---	--	--

Közöny és fásultság.

Csíkszereda, 1913. január 28.

Hogy mit jelent a napjainkban mutatkozó közöny és fásultság a közéletnek minden vonalán, — erről egy kis elmélkedés nem minden tanulság nélkül való. Vajjon azt jelenti-e: e mutatkozó közöny és fásultság, hogy a közállapotok mai állása megnyugtat bennünket, vagy ha meg nem nyugtat, legalább elűzjük azokat, — vagy azt, hogy minden biába! A helyzetet változtatni nem áll hatalmunkban, azért a mohamedánok keleti fatalizmusaival belenyugsunk mi már mindenbe és székely atyánkfia bölcs mondását fogadjuk el: „Valahogy csak lesz, mert úgy, hogy sehogyse legyen, sohasem volt”.

Kinek-kinek vérmérséklete szerint formálódik meg véleménye a közéleti fásultság és zsidóság szomorú tüneteiről. Ha néhány év előtt nem zajlott volna le szemünk előtt egy megkapó erőre lendült nemzeti felbuzdulás és ennek nyomában nem történt volna parlamenti váltógazdaság, akkor még mondhatnók, hogy a mi közéleti megzsidóságonkon nem segíthet már semmi, akármilyen nagy kérdések tolokodnak is föl. — De hiszen, hat, vagy hét esztendője szemünk előtt zajlott le, a nemzeti perzselő lelkesedés, magunk is bele lendültünk a nemzeti felbuzdulásba és nagy reménysek között vártuk, hogy a parlamenti váltógazdaság erőteljes nemzeti virágzásnak nyitja meg útját. Mi lett, hogy hervadt el minden reményességünk, — minek elbeszélni. Tény az, hogy az új rendszertől se várjuk ma már a közállapotok javulását és a bölcs belenyugvának lanya vérmérsékletével kapaszkodunk azokba a realitásokba, melyek mellett a nemzeti erősödés munkáját, Széchényinek ezt a nagy politikai örökségét, szolgálhatjuk.

Valóban így kell megérteni az egész ország közhangulatának mai hangtalanosságát. És ne tévesszen meg az itt-ott mutatkozó tetemre hívó szó. — Ez az igazság: a nemzet újabb fellendülésre nem kapható. Minekünk nemzetkiépítési munkát kell végeznünk Széchényi esz-közeivel: kitarító munkával.

Az a közöny és fásultság, mely egy évtizedes kérdés eldőlése küszöbén, minden ingerkedés ellenére épügy zsidóság alatt tartja a lelkeket, mintha köznap jelentőségű és a másnak szóló intézkedések lennének kérdésben. Ugy magyarázható meg, hogy a nemzeti félelem tényleg igájában tartja a lelkeket és minden tulsásától a jog kiterjesztésnek fáznak, mert nem tudják meg sem ítélni következményeit, de kétségtelen, bizonyos minden hasznos gondolkozás ember előtt, hogy egy korlátlan szabadság jog a magyar nemzetre végzetes volna. Az a baj, hogy a tetzetős jelzavak sok embert kábítanak el. — Egyrészt azokat, akik a tetzetős jelzavak megvalósítása esetén nyerne, másrészt azokat, kik az internacionalis áramlatok felé vesznek, az ugynevezett intellektuelek.

A dolgozó társadalom ezekkel az eszmei harcokkal nem sokat törődik; meg is van tőlük zavarodva és egyetlen óhajta van, az, hogy adják meg neki a háboríthatatlan munka lehetőségét, és így a békét. Bizonyosan ez a vágy teremti meg az eszmei kavargatás, forrása, izzása közben a munkástársadalom közönyét és fásultságát a közéleti eseményekkel szemben. Egyrészt annak áthatott adata, hogy a köz-kormányzat a mainál nagyobb eredményekhez nem járhat, másrészt annak átérzése, hogy mégis egy megállapodott kormányzati rendszer legjobban meg teremti a társadalmi békét és a háboríthatatlan munka lehetőségét, — ezek az okai, a mutatkozó közönynek.

Forradalom Konstantinápolyban. Az általános béke-hírekre, a melyek megnyugvással töltötték el Európát — olyan oriai szenzációs or-dulat állt be, a melyre senki sem volt elkészülve. Konstantinápolyban kiűzték a forradalom, lemondatták Kiamil pasa nagyvezért, lelőtték Nazim pasa fővezért és most olyan ponton áll Törökország, hogy vagy győz, vagy elbukik, mert a lázadók és az új kormány viharosan követelik a háború folytatását. Kellene valaminek történnie Konstantinápolyban, mert különben kétségbe ke-llett volna esniük Törökország élet-ereje, a nemzet erkölcsi fölfogása és a hirodalom további sorsa felől. — Nem kevesebbről volt szó, minthogy gyáván és nyomorultul eszerben hagyja, sőt meggyalázza azokat a hőseket, akik várta: Drinápolyt, az ország második főhelyét és szent városát, Szakurait és Jamát tartják és védik hősi elszántsággal, nélkülözések és fáradsalmak közt! Ez oly becsstelenség lett volna, melynél való-ban nem lehet rosszabb a halál! Érthető és természetes tehát, hogy annak a kormánynak, mely ilyesmire akart vállalkozni, el kellett pusztulnia s minden hazafiának, minden becsületeseznek csak üdvözlőnie lehet az új kormányt, melynek jelszava inkább a halál, mintsem a becsstelenség.

A csiki székelyek kívánsága. A csíkszentmártoni választókerület pol-gárai, a csiki székelyek, pártkülönbség nélkül, üdvözlő-fóiratot küldöttek Lukács László miniszterelnöknek. Az á-irratban azt óhajtják, hogy a magyar alkotmány saucainak védői erős és megbizható csapatokkal erősödjének, de tiltakoznak minden olyan törekvés ellen, mely a magyar állam magyar nemzeti jellegét, az államfőntartó magyar faj szupremáciáját veszedelemestetné és a mely védősáncainkba ellenségeket akar a liberalizmus és a demokrácia j-lszavai alatt becsémpézni. Nem a libe-ralizmus, nem a demokrácia a fő, hanem a fő és mindenekelőtt való Magyarország magyar nemzeti jellegének biztosítása. Adjunk jogot a népnek, de ne adjunk kést ellenségeink kezébe a magyar nemzeti állam legyilkolására. A csiki székelyek, akik egy ezredév óta ellen-

ségektől körülvéve állanak őrt a ma-gyar állam sziklavárának. Erdélynek legkeletibb védőbástyáján, aggodó féle-lemmel eltelve fogadják a kormány vá-lasztójogi javaslatát és Erdély n-zeti jellegének megóvása és az államfőn-tartó erdélyi magyarság jövőjének biz-tosítása érdekében szükségesnek tartják annak oly kautelakkal való körülbás-tyázását, hogy a magyar nemzet, a magyar állam ellenségei a választójog-ból kizárassanak és azok akik alkalom-adtán amugy is biztosan árulók lenné-nek, az alkotmány saucainak védői közé föl ne vétessenek. Minthogy pedig az ezeréves küzdelemről kimerült és el-szegényedett, de a hazaszeretben pá-ratlan székkétség minden egyes tagjá-nak az alkotmány seregebe való fel-vételére és a választójog fegyverével való fölfegyverezésére a haza, a ma-gyar alkotmány és a magyar faj és az erdélyi magyarság érdekében igazán szükség van, mert hitük szerint e nél-kül Erdély a magyarságra nézve el fog veszni: arra kéri a miniszterelnököt, találjon módot erre, a mint módot ta-lalt a törvényhozás az 1874. évi XXXIII. törvénycikk 2. szakaszában, melyben régi jogon minden husz éves önallo szék-elynek biztosította a választójogot. — A fóiratot 512 választó írta alá.

Elhatározták a tömegsztrájkot. A szociáldemokratapart vasárnap reggeltől estig tartó rend-külvli kongresszusán, a régi képviselő ház történelmi emlékü üléstermében, az összes budapesti és vidéki kiküldöttek jelenlétében, határozati javaslatot fo-gadtak el a tömegsztrájkról, melynek megkezdésére a pártvezetőség a kellő pillanatban felhívást fog kibocsátani.

Megszakították a béketárgyalásokat. Valaszul a csütörtöki konstantinápolyi forradalomra, most a balkáni szövetségesek — legújabb ér-tesülésünk szerint — elhatározták, hogy a törökökkel folytatott tárgyalásokat megszakítják.

Tisza István a választmányban. Graf Tisza Istvánt a Nemzeti Kaszinó vasárnap esti tisztújításán 249 sza-vazattal bevalasztották a Kaszinó vá-lasztmányába. A kaszinói ellenzék élénk agitációt fejtett ki.

Tiszti orvosi választás.

Csíkszereda, 1913. január 25.

Csíkszereda város képviselőtestülete folyó hó 25-én, szombaton töltötte be a két év óta helyettesítéssel ellátott városi tiszti orvos állását. A választás iránt megtehető érdeklődés nyilvánult meg.

Városi tiszti orvosnak pályáztak dr. Rétfalvi Gyula, dr. Bíró Jenő, dr. Gottlieb Márkus, dr. Deák Zsigmond, dr. Koronka Gábor és dr. Nagy László, kik közül ez utóbbi — bár megválasztása biztosra volt vehető — pályázatát visszavonta. Az új tiszti orvos — a kötött junktim értelmében — tudvalevőleg a hely-beli munkáspénztárnak is orvosa lesz, minél-fogva e két állás egy személyben összpont-sítva, igen szép javadalommal jár.

A kijelölt választmány, mely Fejér Sándor alispán, elnöke mellett Élthes Zsigmond, Gözsy Árpád, dr. Ujfaluai Jenő és dr. Szántó Samu képviselőtestületi tagokból állott, a vá-rosi tiszti orvosra első helyen dr. Rétfalvi Gyulát, második helyen dr. Bíró Jenőt, harmadik helyen Deák Zsigmondot jelölte. — Dr. Koronka Gábor — mivel tiszti orvosi minősíté-se nem volt — nem jelölte.

A jelölés megtörténte után a képviselő-testület jó része nem látott elég garantiát az idegen pályázók személyében, minél fogva többet új pályázat kiírást indítványozták. — Igen nagy pártja volt főleg dr. Élthes Béla felesiki jarasorvosnak, ki tudvalevőleg a nagy-nevű Purjesz Zsigmond mellett évekig assis-tált a kolozsvári belgyógyászati klinikán és dr. Nagy László gyimesközéplöki orvosnak, kit orvostörökben is kitünő gyakorlati orvos-nak tartanak.

Új pályázat kiírása mellett szólaltak fel dr. Csedő András, id. Gál József, Hajnó Ignác, míg a választás megjelését kívánták dr. Szántó Samu, dr. Veress Sándor, dr. Ujfaluai Jenő, Kovács János és ifj. Dávid Ignác.

Fejér Sándor elnök tekintettel arra, hogy a képviselőtestület a választás kiírást egy előző határozatával már elrendelte, az elhalasztás kér-desét szavazásra nem bocsátotta, hanem a választás megjelését rendelte el, annyival is inkább, mert dr. Élthes Béla és dr. Nagy László az állásra nem reflektáltak. — Szavazásra azonban nem került a sor, mert a képviselő-testület első helyen ajánlott dr. Rétfalvi Gyulát, kinek egyébként is legjobb minősítései és bizonyítványai voltak, közfelkiáltással tiszti orvos-nak választotta meg.

Az új tiszti orvos 1905-ben nyert orvos-tudori oklevelet és tiszti orvosi minősítéssel is bír. Hosszabb ideig praktizált a pozsonyi köz-kórház belgyógyászati és szemészeti osztályán. Jelenleg csesztői kórorvos és uradalmi orvos. Állását legközelebb elfoglalja s minden vá-lószínűség szerint a varakozásnak meg fog felcúli.

A képviselőtestület ezután városi bábákat választott. — Itt már nézeteltérés sem volt, meunyiben elsőhelyen ajánlott Müller András-
net I-
só osztályu, Hochschild Károlynét pedig Leb Jakabnéval szemben II-od osztályu városi bábának közfelkiáltással választotta meg.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A virilisek névjegyzéke.

Csíkszereda, 1913. január 27.

Minthogy a vármegye legtöbb adót fizető tagjai névjegyzéke, a lapokban történt megjele-nés után egy ízben megsemmisítették és az később is, a beadott felebbezesek következté-ben, többféle változást szenvedett, csak most van alkalomunk az igazoló választmány által helyesen és szabályszerűen összeállított és a bírói választmány által kiigazított névjegyzé-
ket egész terjedelmében közreadni.

E szerint tehát a vármegye legtöbb adót fizetői 1913. évre, a fizetett adó magassága szerint, a következők lettek:

1. Márton Lajos id. Gyergyószentmiklós 9048 K 52 f. 2. Smilovits Zeig Gyergyóholló 5284 K 84 f. 3. Goudschlag Osiás Gyergyóholló 5129 K 57 f. 4. Smilovits Jakab Gyimesközéplök 3805 K 61 f. 5. Smilovits Márton Gyimesközéplök 3805 K 61 f. 6. Mélik István Rcmeto 3447 K 17 f. 7. Dobal Antal Gyimesközéplök 1903 K. 65 f. 8. Merza Vilmos Gyergyószentmiklós 1032 K 30 f. 9. Gyalóky Sándor Csíkszereda 1547 K 20 f. 10. Dr. Ujfaluai Jenő Csíkszereda 1315 K 38 f. 11. Szacavay Imre Csíkszereda 1291 K 44 f. 12. Cseh István Csíkszereda 1190 K 87 f. 13. Bogdán István Gyergyószentmiklós 1157 K 63 f. 14. Vákár P. Arthur Gyergyószentmiklós 1103 K 96 f. 15. Dr. Balázs Élek Gyergyószentmiklós 1086 K 40 f. 16. László Miklós Csikaploca 1048 K 82 f. 17. Becze Antal Csíkszereda 1036 K 10 f. 18. Dr. Fejér Mihály Gyergyószentmiklós 1034

MÉRNÖKI IRODA

bányászat, föld- és erdőmér-
rések, ut, vasut, kötélpályák,
ásványvizek, bányagépek,
FÖLDGAZDASÁGI stb.

Balás Jenő okl. bányamérnök
Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 15. szám, I. emelet.

K 66 f, 19. Mánya Kristóf Csikrákos 965 K 58 f, 20. Csiky Dániel Gyergyószentmiklós 950 K 62 f, 21. Dr. Szathmári István Ditró 948 K 80 f, 22. Dr. Tauber József Csikszentmihály 935 K 84 f, 23. Vákár László Gyergyószentmiklós 925 K 84 f, 24. Lányi Nándor Csiknapoca 911 K 70 f, 25. Kopacs Lukács Gyergyószentmiklós 909 K 76 f, 26. Dr. Zakariás Manó Csikszentmihály 895 K 18 f, 27. Id. Gál József Csikszentmihály 875 K 84 f, 28. Mikó Bálin Zsigmond 873 K 25 f, 29. Dr. Szántó Samu Csikszentmihály 869 K, 30. Dr. Gál József Csikszentmihály 866 K 98 f, 31. Szentos Gergely Csikszentmihály 857 K 46 f, 32. Agoston Agoston Csomafalva 839 K 50 f, 33. Szabó Péter Szépvíz 828 K 55 f, 34. Takó János Ditró 817 K, 35. Dr. Veress Sándor Csikszentmihály 815 K 40 f, 36. Ifj. Todor Antal Gyergyószentmiklós 800 K 96 f, 37. László János Gyergyószentmiklós 789 K 36 f, 38. Dr. Dobrea Mihály Gyergyószentmiklós 776 K 56 f, 39. Dr. Miklósi Viktor Gyergyószentmiklós 765 K 98 f, 40. Dr. Csiky József Csikszentmihály 753 K 20 f, 41. Korbuli Miklós Gyergyószentmiklós 753 K 10 f, 42. Kias Sándor Gyergyószentmiklós 752 K 85 f, 43. Bálint Lajos Várdolfa 749 K 10 f, 44. Dr. Daradics Félix Csikszentmihály 749 K 90 f, 45. Dobai Gergely Gyimesfalu 735 K 43 f, 46. Dr. Fodor Antal Csikszentmihály 734 K 32 f, 47. Pál S. Gyergyószentmiklós 726 K 58 f, 48. Orbán János Csikszentmihály 704 K 38 f, 49. Fejér János Szépvíz 694 K 13 f, 50. Dr. Fejér Antal Csikszentmihály 686 K 20 f, 51. Dr. Bocskor Béla Csikszentmihály 684 K 80 f, 52. Dr. Szini János Szárhegy 682 K 52 f, 53. T. Nagy Imre Csikszentmihály 675 K 12 f, 54. Dr. Sándor László Bádapest 666 K 90 f, 55. Zakariás István Gyimesbük 663 K 76 f, 56. Janosi Márton Gyergyószentmiklós 661 K 61 f, 57. Pototzky Pál Csikszentmihály 657 K 20 f, 58. Jakabfi B. Miklós Gyergyószentmiklós 644 K 12 f, 59. Szabó Gerő Gyergyószentmiklós 642 K 08 f, 60. Ifj. Gál Ferenc Csikszentmihály 635 K 20 f, 61. Krausz Mihály Csikszentmiklós 634 K 79 f, 62. Dr. Szilágyi Tibor Csikszentmihály 628 K, 63. Avéd János Gyergyószentmiklós 617 K 98 f, 64. Dr. Tiltcher Ede Gyergyószentmiklós 615 K 76 f, 65. Romfeld János Gyergyószentmiklós 614 K 77 f, 66. Dr. László Dezso Gyergyószentmiklós 612 K 94 f, 67. Dr. Csizsér Miklós Csikszentmihály 612 K 66 f, 68. Jakab Gyula Lajos Csikszentmihály 611 K 08 f, 69. Dr. Kovács György Csikszentmihály 610 K 92 f, 70. Szilágyi József Gyergyószentmiklós 601 K 80 f, 71. Dr. Csedő András Csikszentmihály 596 K, 72. Sándori Mihály Gyergyószentmiklós 591 K 95 f, 73. Dr. Pál Gábor Csikszentmihály 585 K 92 f, 74. Ethes Zsigmond Csikszentmihály 582 K 22 f, 75. Bocsanzi János Gyergyószentmiklós 581 K 90 f, 76. Dr. Vámos Nándor Gyergyószentmiklós 575 K 84 f, 77. Fejér Miklós Szépvíz 572 K 21 f, 78. Simon Márton Gyergyószentmihály 570 K 74 f, 79. Gábori Dániel Csikszentmihály 569 K 60 f, 80. Török Ferenc Csomafalva 568 K 42 f, 81. Landau Zsigmond Csikszentmihály 555 K 62 f, 82. Sándor Gergely Csikszentmihály 563 K 57 f, 83. Ifj. Deák György Szépvíz 550 K 43 f, 84. Dr. Dobrián Antal Gyergyószentmiklós 544 K 40 f, 85. Jerzák János Csikszentmihály 540 K, 86. Ince Domokos Csikszentmihály 538 K 40 f, 87. Kladek István Ditró 529 K 60 f, 88. Pál Gábor Várdolfa 527 K 60 f, 89. Dr. Gross Tivadár Gyergyószentmiklós 527 K 60 f, 90. Ifj. Marton Lajos Gyergyószentmiklós 526 K 82 f, 91. Nagy János (balánka) Gyimesbük 521 K 97 f, 92. Dr. Marton Vencel Gyergyószentmiklós 509 K 60 f, 93. Antal Domokos Szépvíz 500 K 99 f, 94. Dr. Nagy Jenő Csikszentmihály 498 K 76 f, 95. Racs Béla Karcfalva 496 K 79 f, 96. Fejér Sándor Csikszentmihály 493 K 61 f, 97. Szabó György Gyergyószentmiklós 486 K 44 f, 98. Görög Joacim Gyergyószentmiklós 484 K 36 f, 99. Dr. Imecs János Csikszentmihály 480 K 64 f, 100. Kovács Lajos Csikszentmihály 477 K 60 f, 101. Czák Béla Csikszentmihály 470 K 57 f, 102. Dr. Csikó István Gyergyószentmiklós 465 K 84 f, 103. Gössi Árpád Csikszentmihály 462 K 82 f, 104. Ribiczai Ferenc Csikszentmihály 459 K, 105. Demény Ferenc Csikszentmihály 459 K, 106. Keresztes István Ditró 538 K 97 f, 107. Dr. Kovács Albert Csikszentmihály 458 K 56 f, 108. Dobrea Agoston Gyergyószentmiklós 457 K 76 f, 109. Dr. Ady Endre Csikszentmihály 451 K 56 f, 110. Dr. Novák Albert Gyergyószentmiklós 447 K 42 f, 111. Karacson János Gyergyószentmiklós 433 K 40 f, 112. Ifj. Pusás Samuel Gyergyószentmiklós 432 K 79 f, 113. Novák Béla Gyergyószentmiklós 433 K 40 f, 114. Száva Kristóf Madaras 431 K 98 f, 115. Trohán József Csikszentmihály 431 K 01 f.

Üresedés esetén behívandó tagok: 1. Dr. Nagy Béni Csikszentmihály 426 K 64 f, 2. Id. Száva István Ditró 422 K 42 f, 3. Id. Dávid Ignác Csikszentmihály 416 K 74 f, 4. Helvig János Csikszentmihály 414 K 99 f, 5. Fridländer Emil Gyimesközéplek 414 K 10 f.

Összeállított a vármegye állandó bíráló választmányának Csikszentmihályban, 1918. évi január hó 9-én tartott ülésében.

Gyalóczy Sándor,
István, elnök.

Egy iskola életéből.

Alkoholfogyasztás a csiknapocai iskolában.

Csikszentmihály, 1918. január 22.

Göthe szerint tisztelet és sárból vagyunk összegyúrva. Minden ember lelkében ott pislog a gyehenna tüze, és egy szikra. Ennek a szikrának a nevelés kődjében való tormaládától függ sok tekintetben az egyed, család, társadalom és állam minősége.

Ma, midőn az auri saera fames — a pénz telhetetlen szomszagsága mozgatja ezt a paralizált világot, amikor a család, a társadalom összeesik, a kor lelke saját képére és hasonlatosságára formálta, — a regenerálás feladata iskoláinkra vár.

A társadalom kátharságnak népszerűsítését kell kiindulnia, s teljebb megismosodnia.

A népiiskolák programjukba kellene iktatniuk többek között e célból a társadalom Molochja, alkoholizmus elleni küzdelmet is.

A propagálásra kedvező alkalmat nyújtanak az az alkoholizmusról szóló olvasmányok.

Ezek kapcsán a kellő pedagógiát tróprattal bíró tanító a nyílt gyermek lelken keresztül betekinthet a családi, illetve társadalmi élet nagy mélységeibe, titkaiba.

A mikroszkopizálás mentes kiszabja a tanító hivatását, az azonnali segélynyújtást a rombolás szellemének csirijában való elhajtására.

A magyar faj propagálásának itt kezdését az nem értékelheti eléggé — aki a gondolatot, érzelmet, szót csak levegőrezgésnek minősíti.

A serülő korban nő a lélek fordere, leginkább ekkor helyén és idejénvaló tehát az orvoslás; hogy ezen a téren, mint tehet a tanító, — erre nézve szolgáljon például a következő kis statisztikai feljegyzés, — melyet Csiknapoca egyik derék tanítója az 8 iskolájának életéből közölt velem.

A tanító kérdést intézett tanítványaihoz az iránt, hogy kik élnek a szülei házában alkoholt. A IV., V., és VI. osztály tanulóiak bevallása szerint az eredmény ez:

70 tanuló közül (fiúk és lányok) 5 fiú nem élvezett semmi alkoholt, 2 bort, 1 pedig söröt ivott. A többi pedig reggeli és vacsora alkalmával egy pohár pálinkát kapott.

A lányok közül 50%-a nem élvezett alkoholt. Kettő megitta a pálinkát szülei parancsára, a többi pedig rendes kínálásra. Érdekes, hogy az alkohol élvezetéről 2 fiú és egy lányka kivételével hajlandó volt lemondani az egészről.

E kis számok által élénk tárt elég szomorú perspektíván a tanító van hivatva javítani azzal, hogy feltárja növények előtt az alkoholnak a család és társadalom pszicho- és fiziológiájára kiható pusztító hatását. S azt, hogy ennek kis mértékben való élvezése is gyakorlati utján szokásai, illetve szenvedélyt válik; s miat az igaz és jó, ugy a rossz is. Könnyen beorganizálódik az emberi szervezetbe. Amit onnan semmiféle hatalom nem törölhet ki.

S ha egyszer a szenvedély vasmarkába kerülünk, nincs tőlünk menekvés. Elvesztettük szabadságunkat, szabadságunkat, mi nélkül Proudhon szerint az élet lassu halál számba megy.

A bűnöknek egész legiója szakad aztán nyunkba, mint hogy a természetben nincs szabadjegy; ott mindenért meg kell fizetni, noha az ár megfizetése ideje bizonytalan.

Riboth Th. nagy francia filozóf szerint az ember a szerzett tulajdonságokat is átszármasztatja az utódokra.

Az ő igazán Mudách szavai is visszatükröztek: Ha vétkezél, fadban bűnhődöl. Köszvényedet ő benne folytatod.

Kémeses Antal.

KÖZGASZASÁG.

Szomorú kilátások.

A tavalyi abnormális esztendő ugyancsak megviselte a gazdákat. Hónapokon át nem végezhettek rendszeres gazdasági munkát. Sok helyen a talaj túlnedvessége miatt az őszi hónapokban még szántani sem lehetett. Tavaszra alig egyáltalán nem szánhattak a gazdákat s az őszi legény jobb részét az elmúlt hónapokban vetették el.

Hogy az elkészült vetések mikor kelnek ki, mikor erősödnek meg, azt nehéz volna megmondani. Itt-ott zöldelnek gyengén az őszi vetések, de nagyon sok helyen vetetlenül, üres barnul a szántás.

Nem egykönnyen adnak azért, mert ritka eset, hogy nagyobb legyen a hozamuk, mint a minő a buzák, árak ellenben bizonyosan jóval alacsonyabb. Meg kell tehát a gazdáknak mindent teniük, hogy a vesztegetést némileg pótolhassák a tavaszi kalászosokkal.

Vannak ugyan gazdák, a kik visszaemlékezve a régmúlt időkre, tudnak olyan esztendőket, a mikor az őszi vetések decemberben a hó alatt bujnak ki s télen gyökeresednek s kedvező időjárás mellett sokkal jobb termést adtak, mint az őszi kizöldült vetések rossz telelés mellett.

Az elvetett busatálkák, e szerint, ha nem is szolgáltatnak okot az aggodalomra, az üres maradt szántások, a melyekbe nem vetettek, mindenesetre nagy kárt jelentenek meg

akkor is, ha tavaszi kalászosok fogják pótolni az őszi vetéseket. Szóval, mindenképpen rossz idők járnak, szomorú kilátásokkal nézünk a jövő elé.

Gazdasági szakelődök a vármegyén.

Január 1-én új rend lépett életbe a vármegyén. A mezőgazdasági ügyeknek is van szakelődje: ez a gazdasági felügyelő.

Mikor a vármegyékben a közigazgatási bizottság intéseménye életbe lépett, méltán keltetett feltűnést, hogy minden ügynek akadt a vármegyei szakreferense, de a jóformán mezőgazdaságból élő országban a mezőgazdasági ügyeknek nem volt képviselője. Az országgyűlés már negyvenhét évvel előbb felhívta a kormány figyelmét erre a lehetetlen helyzetre és talán erre a figyelmeztetésre történt az az intézkedés, hogy a közigazgatási előadói állást szervezték. Még pedig régi patriarkális mintára, fizetés nélkül megbízta vele egy gyakorlati gazdát, aki távol lakván a közigazgatás fókuszától, egyre élelkebben érezhetővé vált, hogy a törvényhatóságokban felelős szakemberek kell lenni, a ki a törvényes intézkedéseket részben végrehajtja, részben végrehajtásukat ellenőrzi. Így született meg előbb az állattenyésztési felügyelők, majd ezen hivatalok átszervezésével a gazdasági felügyelők intézménye. Eleinte csak az állattenyésztés fejlesztése volt hivatalkörük, de munkájuk egyre-egyre bővült s ma már a mezőgazdasági közigazgatás minden ágára kiterjed működésük.

A január 1-én életbe lépett törvény pedig szakelődöi teendőiket bízta meg a gazdasági felügyelőket a törvényhatóságokban. Ugy a törvényt, mint az azt életbe léptető miniszteri rendeletet éppenséggel nem az a szándék vezeti, hogy aktagárdó, a hivatali négy fala közt dolgozó hivatalnok seregét szaporítsa. A törvény intencióját az a gazdasági felügyelő értette meg, a ki munkája területén minél gyakrabban uton van, ellenőrzi, lelkesít, munkatársakat szervez maga mellé a gazdasági hatóságok ügyének szolgálatára. Szakismertetésével hasznos tanácsokat és utbaigazításokat ad és éles szemmel meglát minden mulasztást, melyet hatóságok és egyesek valamely érvényben lévő törvényes vagy kormányzati rendelkezéssel szemben tanúsítanak.

Mezőgazdasági ügyekben tehát az előadói teendőket a vármegyék a gazdasági felügyelőség vezetője, illetőleg, a hol ezidőszent gazdasági felügyelőség szervezve nincs, az a gazdasági felügyelő teljesíti, kit ezzel a földmivélségi miniszter megbíz. Kivétel csak ott van, a hol a gazdasági előadói állás rendezésére van. Ott az illetőnek hivatalba maradásával a teendők ellátása továbbra is kezében marad, de mielőtt az állás megüresedett, az előadói teendőket gazdasági felügyelők fogják végezni. A törvény jogot ad a gazdasági felügyelőnek, hogy a mezőgazdasági érdekek védelme és előmozdítása céljából önálló előterjesztéseket és javaslatokat tehesen, a melyeket a törvényhatóság köteles letárgyalni. Az előadó a törvényhatósági közgyűlésen ülési és szavaz: i joggal bír, a közigazgatási bizottságnak pedig tagja és mezőgazdasági szakelődje. A gazdasági felügyelő, mint törvényhatósági előadó, ebben a minőségben szolgálati viszony tekintetében a «törvényhatóságnak és első tisztviselőjének, az alispánnak van alárendelve, ezeknek ebben az ügykörben kiadott rendelkezéseit és utasításait teljesíti. Ha a gazdasági felügyelő vezetőjének a kétféle szolgálati körben egyidejűleg olyan feladatokat kellene teljesíteni, melyek mindkétnek egyszerre nem felelhet meg, a törvényhatósági feladatok teljesítését helyettesére bízhatja. Hi azonban ezek személyes közreműködését kívánják meg, a fölmerült nehézségről az alispánnak azonnal jelentést tesz, a földmivélségi minisztertől pedig haladéktalanul utasítást kér. A gazdasági felügyelő hivatal helyiségét a vármegye jelöli ki. Ha a gazdasági felügyelőnek a vármegyei közigazgatási szolgálatban helyettese van, annak ugyan azok a jogai és kötelességei, mint a vezetőség felügyelőjének, valamint az ezt előkészítő bizottságokban megjeleni, az ügykörbe eső kérdésekre felelni és felvilágosításokat adni. Joga van önálló előterjesztéseket is tenni. A gazdasági felügyelőség előadói ügykörbe tartozik (az erdőeseti, állategészségügyi és vízügyi ügyek kivételével) a földmivélségi igazgatás keretében tartós ügyek előadása, de nem utalható hozzá olyan ügy, a mely a földmivélségi minisztérium igaz-

gatása keretébe tartozó érdekekkel vonatkozásban van ugyan, de nem alkalmazzottak fejelemi kitérőket nem tartoznak rá. A míg azonban a földmivélségi minisztériumnál nem tisztázódott, hogy egy konkrét ügy előadása rár tartozik-e, vagy sem, míg a miniszter intézkedése meg nem történik, a kiosztott ügyet tartozik előadni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A járda.

Tükör-sima a járda, ó
Sétálni rajta jó,
Csücsülni rajta élvezet,
S fellegésem nem élvezet,
Ki rajta még,
Ó ég,
Ó ég,
Fel nem bukfacezett.

— **Házaság.** Dr. Kovács György Csikszentmihályi ügyvéd hó 30-án házasságot kötött Fejér Sándor alispán és neje Száva Katinka leányával, Erzsikevel. Az esküvő azük családi körben folyt le.

— **Gyorsvonat a székely körvasuton.** Amint már régebben jelentettük, ez év májusában végre a székely körvasuton is megindul a gyorsvonati közlekedés, amivel az érdekelt székely vármegyék közlekedésének régi és jogos követelése teljesül s Marosvásárhely és Budapest között közvetlen gyorsvonati forgalom lesz. Május 1-től kezdve Budapestre este 10 óra 55 perckor indul az 501-es gyorsvonat, mely délelőtt 9 óra 46 perckor van Székelykocsárdon, és 11 óra 14 perckor Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyre Gyergyó felől délután négy óra 31 perckor érkezik az 503-as új gyorsvonat, indul 5 órakor, Székelykocsárdon van 6 óra 36 perckor és Budapestre érkezik reggel 6 óra 55 perckor.

— **Előleptetés.** A csikszentmihályi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága szombaton tartott ülésében a pénztár múlt évi taglétszáma való tekintettel, a kerületi munkásbiztosítási pénztári tisztviselői illetmény-szabályzata értelmében Józsa Géza igazgatót, a harmadik fizetési osztályból a második (állami tisztviselőknél hetedik) fizetési osztály utolsó fokozatába léptette elő. A csikszentmihályi munkásbiztosító pénztár hatalmas fejlődésének illusztrálására közöljük, hogy az ország 17 pénztára között a kilencedik helyet foglalja el.

— **Fősorozások vármegyékben.** A honvédelmi miniszter elrendelte Csikvármegye hét sorozójárásiában az idej fősorozásokat. A megállapított utazási és működési terv a következő: A gyergyószentmiklós városi sorozójárásiában a sorozások tartatnak április 3 és 4-én, a gyergyószentmiklós városi sorozójárásiában 7, 8, 9, 10, 12 és 14-én, a Gyergyószentmiklós városi sorozójárásiában április 15-én, a szépvízi sorozójárásiában április 17, 18 és 19-én, a felcsiki sorozójárásiában április 21, 22, 23 és 24-én, a Csikszentmihályi városi sorozójárásiában április 25-én és végül a kászonalicsi sorozójárásiában április 28, 29 és 30-án. — A közbeeső napok utazási napoknak vannak fenntartva. — Az állításkötelesek összes száma a szépvízi járásban 361, a felcsiki járásban 614, a kászonalicsi járásból 453, Csikszentmihály városi sorozójárásiából 43, a gyergyószentmiklós városi sorozójárásiából 320, a Gyergyószentmiklós városi sorozójárásiából 111. A fősorozások polgári elnöke Fejér Sándor alispán, polgári tisztviselő Veress Sándor vm. tiszti főorvos lesz.

— **Halálozás.** Kun Cs. Elek 54 éves korában, folyó 26-án meghalt Csikszentmihályban.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Zakariás Dániel dr. rendőrfőnöket a fővárosi államrendőrség letámasztásában rendőrfogalmazógyakornokká nevezte ki.

— **A bíróság köréből.** A király Paraszky Gyula körbányai járásbíró a Gyergyószentmiklós járásbíróhoz a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá kinevezte.

— **A király Karda Béla gyergyószentmiklós járásbírója, Fehér Gyula beregázi törvényszéki és Finta József csikszentmihályi járásbírója, Albrát József csikszentmihályi törvényszéki, illetve járásbírók kinevezte.**

— **As igazságügyminiszter Sántha Benjámin nyáradszeredai bírósági jegyzőt önálló működési körrel ruházta fel.**

— **Új tanítónő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Boér Krisztina okleveles tanítónőt, a gyimesfalu állami elemi iskolához tanítónővé kinevezte.

— **Szineszet.** Tompa Kálmán színtársulata Petrosényben lelkes pártoló mellett, szűfőt nézőtér előtt játszik. A tarsulat — mint értesülünk — február közepén Kézdivásárhelyre megy.

— **Rendkívüli államsegély Csikszere-
dának.** A belügyminiszter a városok állam-
segélyéből fennmaradt és további kiadásra
kerülő 149.000 koronából Csikszere-
dának 6000 koronát utalt ki rendkívüli segély-
képen. E segélyre Csikszere-
dára tudvaleg a képviselőtestület felkért,
neki korábbi működéséért elismerését és kö-
szönetét jegyzőkönyvileg fejezte ki. Hogy ez a
közbenjárás is eredményes volt, mutatja a most
leérkezett és kiutalt rendkívüli államsegély,
mely a szorult anyagi viszonyok között levő
városnak nagy segítségére szolgál.

— **Italmerési engedély.** A pénzügy-
miniszter megengedte, hogy ifjabb Kertész
István csikszere-
dai lakos részére egy kis mé-
rtékben italmerési engedély a pénzügyigazsá-
gosság által kiadassék.

— **A csikszere-
dai dalegylet segélye-
zése.** A vallás és közoktatásügyi miniszter
Gyalóky Sándor főispán pártoló javaslatára
alapján a csikszere-
dai Dal- és Zeneegylet tá-
mogatásul 500 korona államsegélyt engedély-
ezett és azt egyidejűleg a csikszere-
dai kir.
adóhivatalnál kiutalta. A miniszter leiratában
elrendelte, hogy jövő év elején a Dal- és
Zeneegylet pártoló és működő tagjainak név-
sorát, a karvezető nevét, az előző évadban
rendezett hangversenyek műsorát és szám-
adatait terjeszse fel. — Örömmel közöljük
a hírt, mely lehetővé teszi, hogy az egylet ki-
fejtett programját teljes mértékben megvalósí-
tassa, és itt az ország határszélein, azon kultu-
rára és magyar nemzeti irányu hazafias mis-
siót, melyet célul maga elé tűzött, a legtel-
esebb mértékben be töltsék. Az államsegély
engedélyezéséről Gyalóky Sándor főispán,
ki egybeként is megérdeklődésel viseltetik
az egylet ügyei iránt, leiratban értesítette dr.
Ujfalusi Jenőt, az egylet elnökét.

— **Érdekes adatok.** Csikmegyében az
utóbbi 13 évben az alábbi mértékben történt
erdőeladások:

Év	K.
1899. évben	261.954,22
1900.	110.268,76
1901.	320.557,42
1902.	480.417,60
1903.	405.088,51
1904.	993.048,95
1905.	4.335.991,64
1906.	5.589.659,80
1907.	1.215.715,50
1908.	576.751,25
1909.	393.921,01
1910.	1.047.296,54
1911.	5.578.366,50

Összesen tehát Csikmegyében 13 év alatt
21 millió 406.602 korona 70 fillér folyt be
erdőeladásokból. Vajjon hol van ez a tenger-
sok pénz?

— **A Székely Társaság koszorúja**
Borszék Soma sírján. A székely ügyek
nagy munkássága és fáradhatatlan tevékeny-
sége vezérének, Borszék Soma ny. miniszteri
cset. tanácsosnak nagy részvételt keltő halál-
bire mar temetése után érkezett Marosvásár-
helyre s nagyszámú tisztelői a végtisztességen
egy meg sem jelenhettek. László Gyula ipar-
kamara titkár most Nagyszébenbe utazott s
a Székely Társaság nevében koszorút helyez-
el Borszék Soma sírján. A székely társaságok szó-
vetsége nevében Deák Lajos kir. tanácsos
szóvetségi elnök intézett meglehetően részvét-
nyilatkozatot az elhunyt özvegyéhez.

— **Műkedvelői előadás.** A Várdótfalvi
Ifjúsági Egyesület, 1913. évi február hó 1-én,
a közseghaza nagytérben jótékonycélú szin-
előadásnak egybekötött zárkórú táncmulatsá-
got rendez, mely alkalommal színe kerül:
„A város napka” a következő szereposztással:
Ambrus István gazdaember, Petres Bálint —
Úrse, felesége, Bartalis Róza. János fluk Gecő
István. Terez, János neje Domokos Julianna.
Anikó, Terez huga, varrólány Pesten. Bartalis
Magdolna. Jucika, Ambrus István unokája
Balázs Anna. Szel Matyi, ifjú legény Bartalis
Imre. Pésüs Mihály, honvédkaplar, Domokos
Károly. Kántor, Miklós Lajos. Egyházi, Péter
József. Kiss, parasztagda, Péter Imre. Panni,
szolgáló Ambruséknál, Péter Róza. Egy bu-
szár, Gecő József. Szurok, csizmadia, Petres
Domokos. Bakter, Domokos Jakab.

— **Előadások a székely gazdasági**
kérdésekről. A marosvásárhelyi kereskedelmi
és iparkamara újszékének dísztermet meg-
nyitja a székely közgazdasági kérdések nyil-
vános tárgyalásának. Az első előadás február
elején lesz és arra, valamint a következő elő-
adásokra a kamara tagjain kívül az érdeklődő
közönséget is meghívják. Az előadások meg-
vitatás elő becsátatnak a tárgyhöz jogában
bármelyik érdeklődő személy részéről hozhat
szóba. Az ipari kérdésekről felmunkások és
szervezésének küszöbén fölülte aktuális a ka-
mara kezdeményezése, mert alkalmat nyújt
arra, hogy a nevezetes akció körül az érde-

keltég megnyilatkozásával lehetőleg egyöntetű
helyi közvélemény alakuljon ki.

— **Ötven korona lódíjazásokra.** A
vallás- és közoktatásügyi miniszter Csikvá-
rmege törvényhatósági bizottságának azt a
határozatát, melylyel a vármegyei lényegesítő
bizottságnak lódíjazásokra 500 koronát szava-
zott meg, — jóváhagyta.

— **Medvevadászat.** Fekete János kász-
onaltzi lakos folyó hó 12-én a Kis Rápiás feje
névű havason vadászat közben hatalmas him-
medvével találkozott. A két hátsó lábára állott
medve alig volt 5—6 lépésre a vándasztól, ki
a szépen kifejlett vadállatot egyetlen jól irány-
zott lövéssel leterítette. A medve ugyan elesett,
de csakhamar új erőre kapott, mire a vadász
másodszor is lőt régmódu előlőtől puskájá-
val. Ez a második lövés véget vetett a medve
halálküzdelmenek. Fekete János a szép medve-
bőrt szombaton mutatta be az alispáni hivatal-
nak, hol a szokásos 16 korona díjat azonnal
kiutalták a szerencsés vadásznak. A medvebőrt
dr. Szilágyi Tibor főispáni titkár vette meg.

— **A békaai ut helyreállítás.** A ke-
reskedelmiügyi miniszter Csikvármegye tör-
vényhatósági bizottságának azt a határozatát,
melylyel Bekás község részére utjának helyre-
állításra költséget, az 1911. évi közúti költség-
vetés keretében elért megtakarítások terhére,
1000 korona rendkívüli segélyt engedélyezett,
— jóváhagyta.

— **A Csiki Gasda c. T. Nagy Imre gaz-
dasági egyesületi titkár által szerkesztett köz-
és mezőgazdasági folyóirat** ideiglenes száma
most jelent meg, rendkívül gazdag tartalom-
mal. A jól szerkesztett folyóirat a számaival
XXVII. évfolyamba lépett, mint a Csikmegyei
Gazdasági Egyesület közlönye. Egyesületi tag-
ok ingyen kapják a folyóiratot.

— **Halassz társaságok közgyűlései.** A
csikszere-
dai halassz-társaság február hó 1-én
delután 3 órakor a vármegyei háza kisebb tanács-
közi terében tartja, Becze Antal elnöklettel
mellett, rendező évi közgyűlést a következő
tárgyszorozattal: 1. Elnöki jelentések. 2.
Igazgatói jelentés 1912. évről. 3. Pénztári je-
lentés. 4. Zárószámadás a költözés építési költsé-
geiről. 5. Javaslattétel a pisztrángivadék
kihelyezésének helye tárgyában. 6. Indítványok.

— **Az alsó Olt-völgyi halásztársulat** február
hó 3-án, del előtt 9 órakor Csikszentkirályon
Tompos Károly elnöklettel mellett tartja köz-
gyűlést a következő tárgyszorozatban: 1. El-
nöki jelentés. 2. Igazgató-pénztárnok száma-
dása a befolyt penzokról. 3. Tisztikar lemondá-
ása és új választás megvitatása. 4. Szükséges
cselekvési és hasznos intézkedések megtétele. 5.
Indítványok.

— **A magyar gyufaadó.** A magyar pénz-
ügyminiszteriumban már elkészültek az új
gyufaadó tervezetével és azt már legközelebb
nyilvánosságra fogják hozni. A törvényt, amely
egyebiránt teljesen azonos az osztrák tervezet-
tel, minden valószínűség szerint ez év június
hó elején életbe fogják léptetni, de nincs ki-
zarva, hogy a miniszterium belemegy a halassz-
társaság, amely esetben a törvény hatálya 1914.
január elsejétől fogva állapítatik meg.

— **Házasság.** Bartók Dániel csekefalvi
bírtokos leányát, Rozsikát folyó hó 25-én dél-
után 3 órakor vezette oltárhoz Kovács József
szegedi kórháza.

— **Birtokossági közgyűlés.** A borszék
földtulajdonos és erdőbirtokosság Szárhegy
közsegházában folyó évi február hó 12-én del-
előtt 9 órakor, dr. Szini János elnökletével
bírtokossági közgyűlést tart. A közgyűlés tárgy-
sorozatában szerepel erdőeladás és az Ország-
os B-teregsegélyző Pénztár által Borszéken
építendő tüdőbeteg szanatórium részére ingat-
lan átengedése.

— **A ditrói ifjúsági egyesület közgyű-
lése.** A ditrói kath. székely ifjúsági egyesület
8-hó 12-én este 8 órától kezdődőleg, a köz-
segháza nagy terében díszgyűlést tartott, mely-
ben a ditrói intelligenciája teljes számmal részt-
vett és a hatalmas termet zsúfolásig megtöl-
tötte. Az ünnepélyen magas szárnyalású be-
szédet tartott Bögyöz József elnök, Bányi Ma-
riska és Csiby Béla dialógot mondtak, Fo-
dor György tanár felolvastott, László József
cselelt, Henrik Lajos és Csiby Ferencz sza-
valtak. Közben az egyesület zenekara játszott.
A minden tekintetben fényesen sikerült estély-
nek 160 korona tiszta jövedelme volt.

— **Értesítés.** A Csikvármegyei Lövészbi-
zottság folyó évi január hó 31-én (penteken)
a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában is-
meretterjesztő előadást rendez, melyre a bizot-
tság tagjait s az érdeklődőket ezen az uton is
tisztelőleg meghívja az elnöke. Tárgy: Hon-
védó polgárok (vetített képekkel). Kezdeté d.
u. 5 órakor. Beleptéti tessék szerint.

— **Hatóság elleni erőszak.** Dr. Gaal
Károl vármegyei másodfőjegyző, a borszék
közsegházában elnöklettel a múlt évben Lakatos
Pál, Kovács Balázs és Kovács Pál a közbirtok-
osság gyűlésén szóval inzultáltak, különböző
reproduktív módon sajtókkal illették, sőt majd-
nem tetleg is bántalmazták úgy annyira, hogy
elnök kénytelen volt a közbirtokosság gyűlést
szóval berekesztetni és elhívni a helyszí-
néről. Az „erőszak” bűntettét és dr. Gaal Károl
feljelentésére a csikszere-
dai kir. törvényszék a múlt héten tárgyalta a bűntett, melynek
eredményeként hatóság elleni erőszak bűntette

miatt Lakatos Pált, ki abban az időben cikke-
zett is, egy hónapi, Kovács Pált és Kovács
Balázs 14—14 napi fogház büntetésre ítélte.
Vádoltak az ítéletben meggyűntek.

— **Ismeretterjesztő előadások.** A hely-
beli róm. kath. főgimn. tanárterületre a nagy-
bőjt folyamán több ismeretterjesztő előadást
fog rendezni. A földrajz, művelődéstörténet és
természettudományok köréből vett előadások
mindig szombaton delután a róm. kath. főgimn.
tornacsarnokában lesznek. Az előadások nap-
ját és tárgyát lapokban mindig előre fogjuk
jelelni. Mar most felhívjuk a tudomány iránt
érdeklődő közönség figyelmét ezekre az érde-
kesnek ígérkező előadásokra.

— **Vasárnap** február hó 2-án delután fél
2-től 9 óráig Gözzy Árpád gyógyszerészre lesz
nyitva.

— **Az esküdtek kisorsolása.** Az 1913.
évi február hó 17-én kezdődő első esküdtszéki
ülést azonnal a lajstromának összeállítására cél-
jából a kir. törvényszék január 28-án ülést tar-
tott. Előök Jerzák János kir. táblai bíró, bír-
kár Kovács Lajos törvényszéki bíró és dr. Szabó
Alajos, kir. ügyész Jeney László, jegyző dr.
Vitalyos Gábor, ügyvédi kamara részéről: dr.
Fejér Antal ügyvéd. Reudes esküdtek lettek:
Giacomuzzi János, Szopos Ferenc, Strasser
József, Székely Károly, Dávid Péter, Gondos
Ferenc, dr. Nagy Jenő, dr. Ády Endre, Sárosy
Denes, Szász Lajos, Zsögön Zoltán, dr. Szántó
Samu, Csiby Károly, Szász István, Deák
Géza, dr. Csiky József, Pál József Elek, Fejér
Miklós, Jakab Ferenc, Szántó Ábrahám, Orbán
János, Kömenes József, Józsa Géza, Sándory
Mihály, Csizsér Péter, Zimmermann Adolf, Za-
kariás István Pásztor István, Bidermann
Győző, Bodó Imre Imre. Pót-
esküdtek: Kovács Gergely, Péti Mózes, Orbán Gáspár, ifj. Endes
János, Virág Menyhért, Lőrincz Mózes, Szopos
Albert, Salamon Ben, Balogh István, Nissel
Jakab.

— **Halalozás.** Miklós Albert oláhposi
plebánus, akesperes múlt hó 28-án Kolozsváron
meghalt. Hozzá tartozó hűlt tetemét Oláhposi-
ról, hol eltemette volt, folyó hó 13-án végren-
delethez képest Tusnádra szállították, hol
szülei mellett pihen. Elhunyt 1859-ben Tusná-
don született, gimnaziumi tanulmányait Csik-
somlyon, a teológiai Gyulafehérváron végezte.
Igeu szép multu, erős akaratu székely volt.

— **Tegany estély.** A helybeli székely
egyesület által tervezett Kaliko estély — mint
értesülünk — elmarad és helyette legény-
estélyt rendeznek. Az estély elnöke Mikó Bálint
és március 1-én lesz megtartva.

— **Halalozás szerencsétlenség a cseke-
falvi erdőben.** Kecskés Mihály 69 éves, cseke-
falvi lakos folyó hó 21-én delután fiával tüzi-
fürt ment a csekefalvi erdőre. Hazafelé jöve,
amint a „Nagy nyír” nevű oldalos erdő mellett
haladtak el, ahol epen akkor szintén csekefalvi
emberek a birtokosság által kiosztott fáikkal
dolgoztak, — a hóval borított oldalon több
darab levágott fa rohamosan csúszott befelé s
habár a fuvágók kiabálásokkal figyelmeztették
a veszélyre, — egy darabja az öreg Kecskés
Mihályt a bal lábánál fogva ellökte s annyira
öszterte, hogy még az nap éjfélkor meghalt.
Mintán a megülőző napon a lakosság figye-
lmezte volt a fák levágására s arra, hogy az
erdő alján ne járjanak, felelősség, illetve
gondatlanság nem forog fen.

— **Egy Barcsay-adoma.** A múlt héten
elhalt Barcsay Domokos, a „fejedelmek” szá-
mtalan adomája közül közöljük a következőt:
(A malacok) Binffybanudon Török uram-
nak, a ki egybeként örömyen, két szép malacot
ad a fejedelem. Nehány nap mulva találkozik
Barcsay az utcán Török urammal.

— **No, hát mit csinálnak a malacok?** —
kérde Barcsay.

— **Azok annyit esznek, hogy megeszik a**
fejemet is!

Barcsay ijedten szól oda:
— **Ne adjon nekik tököt enni, töröküzat**
aljon, sához szoktak.

— **A tökémozgalom statisztikája.** A
múlt évi tökémozgalomról készült első össze-
foglaló statisztikai kimutatás a következő er-
ményeket szemlélteti: 1912-ben alakult Buda-
pesten 23 új pénzintézet 19,5 millió korona
alaptőkével, a vidéken 72 pénzintézet 16,6 mil-
lió korona alaptőkével. Felemelte alaptőkéjét
Budapesten 24 pénzintézet 75,7 millió koroná-
val. Egyéb részvényszerűségeket alakult Buda-
pesten 123, összesen 126,3 millió korona alap-
tőkével, a vidéken 154 részvényszerűsége 100,9
millió korona alaptőkével. Az 1912. évben új
részvényekben elhelyezett tőke összege 529
millió korona volt, az 1911. évi 620,9 koroná-
val szemben. Megszűnt 1912-ben Budapesten
31 és a vidéken 55 részvényszerűsége.

— **A pénzügyi jogvédelemmel szemben**
meg lehetnek elégedve a bankok. A válságos
pénzügyi viszonyok és a magas kamatláb a bankok-
nak sok apró kellemetlenség dacára igen tisz-
telegességsé jövedelmet hajtott és a most nyilvá-
nosra kerülő mérlegekből mindenki meg-
fogja állapítani, hogy ez a válság mennyit
jövedelmezett az egyes bankoknak. Az eddigi
nyilvánosságra került mérleg mind teteme-
sen megnövekedett kamatbevétel bűntettét fel
s ennek folytán nem egy helyen fognak na-
gyobb osztalékok fizetni a tulajdonosok. A pénz-
válság tehát sokat jövedelmezett a bankoknak.

— **Edison Mozgósínház.** A csikszere-
dai állandó Edison Mozgósínház — mint hall-
juk — folyó évi február hó 9-én kezd meg
előadásait. Itt emlíjük meg azt is, hogy az
igazgatóság nem riad vissza a legnagyobb ál-
dozattól sem, mert teljesen újonnan rendezi
be üzemét, úgy hogy a képek is sokkal na-
gyobbak és világosabbak lesznek, mint eddig
s így már február 9-én villanyerő által vetített
képek lesznek bemutatva. Reméljük, hogy nem
fogunk csalódni a így Csikszere-
dai város mű-
értő közönsége is egy oly kitűnő és élvezetes
előadásokat fog látni, mint bármely nagy vá-
ros közönsége.

— **Parassz van a hamu alatt.** Folyó hó
14-én (oláh új év napján) Gyimesbükkön este
6 órakor özv. Jáрка (orda) Istvánné csúre, az
alatta lévő istállóval és a benne lévő takar-
mánnyal együtt teljesen leégett. A kár az 1000
koronát meghaladja. Bistositva nem volt. Az
eddig nyomozás adatai szerint a tűz kelet-
kezésének oka a tüzes hamu. Jó lesz előre
meggondolni azt, hogy a hamut hová rakta-
rozzuk e.

— **Értesítés.** A kolozsvári m. kir. posta-
és távirda igazgatóság a következő közleményt
adta ki: A tömegesen postára adandó küldö-
mények részére külön bekötött postai feladó-
könyvek adtak ki és pedig kisebb és na-
gyobb alakban. Minthogy e feladó könyvek
használatára azokra nézve, kik ajánlott leveleket
és közönséges csomagokat tömegesen (egy al-
kalommal rendszerint 26 darabnál többet) szok-
tak feladni, nagyon célszerű és előnyös, főleg
azon körülmények fogva, hogy feladók, kül-
deményeik adatainak a postai feladókönyvbe
már otthon történő bejegyzése által a postai
feladókönyvek kiállításával járó időt megta-
karíthatják az ennek következtében a feladás
alkalmával a postahivatalban sokáig várakoz-
niuk nem kell; ily p. feladókönyvek beszer-
zése nagyon ajánlatos. Mikénti használatára
nézve a postahivatalok a kellő utbaigazítást
megadják, ahol azok be is szerkeztetők. A
nagyobb alakúak ára darabonként 70 fillér,
a kisebb alakúaké 50 fillér.

— **Az adótörvény elhalasztása.** Buda-
pestről jelentik, hogy a kormány elhatározta,
hogy az adótörvények végrehajtását erre az
esztendőre vélekedés ellenében — azaz az
előjelet vette a további bizonytalanságnak, úgy
hogy a polgárság most már határozottan tudni
fogja, hogy a folyó évre a régi adótörvények
alapján adozik.

— **A Magyar Figyelő** most megjelent
2. számának élen találjuk dr. Florián Károly-
nak magas színvonalon álló értekezését. „Az
adóteremtés”-ről, amelyben a kényes és bonyo-
lódott kérdést tudományos tárgyalásban vilá-
gítja meg. Seress László folytatja és befel-
síti. „A felvilágosult abszolutizmus politikai irad-
ma”-ról szóló történelmi értekezését. Graf Teleky
Pál nagyon érdekes cikket írt „Kétféle geo-
grafia” címen, amelyben hosszasan Czirbusz
egyetemist tanár könyve körül felmerült kontra-
verziákhoz. Rácz-Rónay Károly az amerikai
magyarorság ügyéhez szól hozzá igen érdekes
eredeti adatokkal. A szépirodalmi ré zben ta-
laljuk Somlay Károly novelláját, a „Páva le-
gény”-t és Gesztési Gyula kultur historiai ér-
tekezését: „A nő a magyar rokókóban”. A gar-
dag és érdekes Feljegyzés rovat egészíti ki a
szám változatos tartalmát. A Magyar Figyelő
előfizetési ára egész évre 24, félévre 12, ne-
gyedévre 6 korona. Szerkesztőség és kiadó-
hivatal VI., Andrássy-ut. 16.

— **Huszonnyolc órai idősszámítás s**
vasutaknál. A latin államoknál évek hosszú
sora óta igen jól bevált a vasuti menetrend-
nél bevezetett 24 óras idősszámítás, mely csak
az idegen utasok részére kellemetlen egy
ideig. Most Bernből a szövetségi tanács elter-
jesztést tett az összes államoknál a 24 óras
vasuti idősszámítás bevezetése érdekében, mely-
től már csak Ausztria—Magyarország és a né-
met vasutak idegenkednek. A svájciak a me-
netrendek egységesítése érdekében kívánják,
hogy már október 1-én, de legkésőbb jövő
évi május haváig életbe léptethető legyen egész
Európában a 24 óras menetrend, de minden-
képpen kérdéses a ml konzervatív fölfogásunk
mellett, hogy sikerülni fog-e a magyar és
osztrák vasutakat ezen terv részére megnyerni.

— **Támogasd a magyar ipart.** A bel-
ügyminiszter a kereskedelmiügyi miniszterrel
egyetértőleg körrendeletet intézett a törvény-
hatóságokhoz, amelyben az 1907-ik évben ki-
adott közszállítási szabályrendelet szigorú be-
tartására utalva a városokat és a községeket.
A közszállítási szabályrendelet szerint a kö-
zvényhatóságok, a városok és községek közszál-
lításait tudvalegven hazai iparosoknál kö-
telesek beszerezni. Ennek a leghatározottab-
ban kifejezett rendelkezésnek azonban nem
mindenütt tettek eleget. Gyakran előfordult,
hogy egyes városok és községek, közszál-
lításukat külföldi cégeknek szereztek be. Innen
eredtek azok a közszállítási szerelmek, ame-
lyekről különösen az utóbbi időkben gyakran
hallhatunk. A belügyminiszterium ennek a
hatása alatt adta ki most azt a körrendeletet,
amelyben újlag utasítja a törvényhatóságokat,
a városokat és a községeket, hogy a közszál-
lítási szabályrendeletet a legszigorúbban tart-
sák be.

— **Színészet.** Tompa Kálmán színházát Petrosényben lelkes pártolás mellett, szűfolt nélkül előt járják. A társulat — mint értesülünk — február közepeán Kézdivásárhelyre megy.

— **Rendkívüli államsegély Csikszere-dának.** A helygymnázium a városok államsegélyéből fennmaradt és további kiadásra kerülő 149.000 koronából Csikszere-d városnak újabb 6000 koronát utalt ki rendkívüli segélyként. E segélyre Csikszere-d város minden képen rászorult, mégis hogy kedvező eredményt érj el, abban legnagyobb érdeme Gyálakay Sándor főispánnak van, kit a közbenjárás tudvaleg a képviselőtestület felkért, neki korábbi működéséért elismerését és köszönetét jegyzőkönyvileg fejezte ki. Hogy ez a közbenjárás is eredményes volt, mutatja a most leérkezett és kiutalt rendkívüli államsegély, mely a szorult anyagi viszonyok között levő városnak nagy segítségére szolgál.

— **Italmérési engedély.** A pénzügyminiszter megengedte, hogy ifjabb Kertész István csikszere-dai lakos részére egy kis mértékben italmérési engedély a pénzügyigazgatóság által kiadassék.

— **A csikszere-dai dalegyület segélyezése.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Gyálakay Sándor főispán pártoló javaslatára alapján a csikszere-dai Dal- és Zeneegylet támogatásául 500 korona államsegélyt engedélyezett és azt egyidejűleg a csikszere-dai kir. adóhivatalnál kiutalta. A miniszter leiratában elrendelte, hogy jövő év elején a Dal- és Zeneegylet pártoló és működő tagjainak névsorát, a karvezető nevét, az előző évadban rendezett hangversenyek műsorát és számadatait terjessze fel. — Örömmel közöljük e hírt, mely lehetővé teszi, hogy az egylet kifejtett programját teljes mértékben megvalósítsa, és itt az ország határszélén, azon kulturális és magyar nemzeti irányú hazafias missziót, melyet célul maga elé tűzött, a legteljesebb mértékben be töltsék. Az államsegély engedélyezéséről Gyálakay Sándor főispán, ki egyébként is meleg érdeklődéssel viseltetik az egylet ügyei iránt, leiratában értesítette dr. Ujfalusi Jenőt, az egylet elnököt.

— **Érdekes adatok.** Csikmegyében az utóbbi 13 évben az alábbi mértékben történt erdőeladások:

Év	K.
1899. évben	261.954,22
1900.	110.268,76
1901.	320.557,42
1902.	480.417,60
1903.	405.038,51
1904.	993.043,95
1905.	4.335.991,64
1906.	5.589.659,80
1907.	1.215.715,50
1908.	576.751,25
1909.	393.921,01
1910.	1.047.296,54
1911.	5.576.366,50

Összesen tehát Csikmegyében 13 év alatt 21 millió 406.602 korona 70 fillér folyt be erdőeladásokból. Vajjon hol van ez a tenger-sok pénz?

— **A Székely Társaság koszorúja Borszék Soma sirján.** A székely ügyek nagy munkássága és faradhatatlan tevékenység vezérének, Borszék Soma ny. miniszter oszt. tanácsosnak nagy részvételű keltő halálhíre mar temetése után érkezett Marosvásárhelyre s nagyszámú tisztelői a végtelességen így meg sem jelenhettek. László Gyula iparkamarai titkár most Nagyszébenbe utazott s a Székely Társaság nevében koszorút helyezett Borszék Soma sirján. A székely társaságok szövetségi elnök intézett megleghangú részvényt nyilatkozatot az elhunyt özvegyéhez.

— **Működvelői előadás.** A Várdofalvi Ifjúsági Egyesület, 1913. évi február hó 1-én, a községhez nagyteremben jótékonycélú színelőadások egybekötött zartkörű táncmulatságot rendez, mely alkalommal színe kerül: „A vörös sapka” a következő szereposztással: Ambrus István gazdamester, Petres Bálint — Őrész, felesége, Bartalis Róza. János fluk Gecő István. Terez, Janos neve Domokos Julianna. Anikó, Terez huga, varrőleány Pesten, Bartalis Magdolna. Jucika, Ambrus István unokája Balázs Anna Szel Matyi, ifjú legény Bartalis Imre. Fésűs Mihály, honvédkapir, Domokos Károly. Kántor, Miklós Lajos. Egyházi, Péter József. Kisp, parasztkalza, Péter Imre. Panni, szolgáló Ambruséknál, Péter Róza. Egy huszár, Gecő József. Szurok, csizmadia, Petres Domokos. Bakter, Domokos Jakab.

— **Előadások a székely gazdasági kérdésekről.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara újszékéjének dísztermet megnyitja a székely gazdasági kérdések nyilvános tárgyalásának. Az első előadás február elején lesz és arra, valamint a következő előadásokra a kamara tagjain kívül az érdeklődő közönséget is meghívják. Az előadások megvitatás elé bocsátatnak a tárgyhöz jogában levő érdeklődők és a legutóbbi előadásban hozza szóba. Az ipari kérdéseket felkutatásunk és szervezésének közönségét fölötté aktuális a kamara kezdeményezése, mert alkalmat nyújt arra, hogy a nevezetes akció körül az érde-

keltég megnyitkozásával lehetőleg egyöntetű helyi közvélemény alakuljon ki.

— **Ötssz korona lódljásásokra.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csikvármegye lórvényhatósági bizottságának azt a határozatát, melylyel a vármegyei lótenyésztő bizottságnak lódljásásokra 500 koronát szavazott meg, — jóváhagyta.

— **Medvevadászat.** Fekete János kasszonáltzi lakos folyó hó 12-én a Kis Répás fejénél havason vadászat közben hatalmas himmedvével találkozott. A két hátsó lábára állott medve alig volt 5—6 lépésre a vadászól, ki a szépen kifejtett vadállatot egyetlen jölrányzott lövéssel leterítette. A medve ugyan elesett, de csakhamar új erőre kapott, mire a vadász másodsor is lóit régtmódu előlőltő puskájával. Ez a második lövés véget vetett a medve halálküzdelmenek. Fekete János a szép medvebört szombatn mutatja be az állpáni hivatalnak, hol a szokások 16 koronát díjat azonnali kiutalták a szerencsés vadásznak. A medvebört dr. Szlávay Tibor főispáni titkár vette meg.

— **A békaai ut helyreállítás.** A kereskedelemügyi miniszter Csikvármegye törvényhatósági bizottságának azt a határozatát, melylyel Bekás község részére utjainak helyreállítására céljából, az 1911. évi közúti költségvetés keretében elert megalkarítások terhére, 1000 korona rendkívüli segélyt engedélyezett, — jóváhagyta.

— **A Csiki Gazda c. T. Nagy Imre gazdasági egyesületi titkár által szerkesztett köz- és mezőgazdasági folyóirat idei első száma most jelent meg, rendkívül gazdag tartalommal. A jól szerkesztett folyóirat e számmal a XXVII. évfolyamba lépett, mint a Csikmegei Gazdasági Egyesület közlönye. Egyesületi tagok ingyen kapják a folyóiratot.**

— **Halasz társaságok közgyűlései.** A csikszere-dai halasz-társaság február hó 1-én délután 3 órakor a vármegyehez kisebb tanácskozási teremben tartja, Bece Antal elnöklere mellett, rendez évi közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki bejelentések. 2. Igazgatói jelentés 1912. évről. 3. Penztári jelentés. 4. Zársumadás a költőház építési költségeiről. 5. Javaslattétel a pisztrangivadék kihelyezésének helye tárgyában. 6. Indítványok.

— **Az alsó Olt-völgyi halásztársulat február hó 3-án, délelőtt 9 órakor Csikszentkirályon Tompos Károly elnöklere mellett tartja közgyűlést a következő tárgysorozatban: 1. Elnöki jelentés. 2. Igazgató-pénztárnok számadása a befolyt pénzekről. 3. Tisztikar lemondása és új választás megejtése. 4. Szükséges celszerű és hasznos intézkedések megtétele. 5. Indítványok.**

— **A magyar gyufaadó.** A magyar pénzügyminiszteriumban már elkészültek az új gyufaadó tervezetével és azt már legközelebb nyilvánosságra fogják hozni. A törvényt, amely egyébiránt teljesen azonos az osztrák tervezettel, minden valószínűség szerint ez év június hó elején előbe fogják lépíteni, de nincs kizárva, hogy a miniszterium belemegy a halasztásba, amely esetben a törvény hatálya 1914. január elejéig fogva állapítatik meg.

— **Házasság.** Bartók Dániel csikszere-dai birtokos leányt, Rózsikát folyó hó 25-én délután 3 órakor vezette oltárhoz Kovács József szegedi kereskedő.

— **Birtokossági közgyűlés.** A borszékí fűrődület és erdőbirtokosság Szárhegy községhez tartó folyó évi február hó 12-én délelőtt 9 órakor, dr. Szini János elnöklerevel birtokossági közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatában szerepel erdőeladás és az Országos Birtokossági Penztár által Borszéken építendő tüdőbeteg szanatórium részére ingatlan átengedése.

— **A ditrói ifjúsági egylet közgyűlése.** A ditrói kath. székely ifjúsági egyesület 8-hó 12-én este 8 óratól kezdődőleg, a községhez nagyteremben díszgyűlést tartott, melyben a ditrói intelligenciája tes szemmal résztvett és a hatalmas termet zsufolóság megtöltötte. Az ünneplény magus szarjalnya beszédet tartott Bögözy József elnök. Bányi Mariska és Csiby Bela dialógot mondtak. Fodor György tanár felolvasott, Lázló József enekelt, Henrik Lajos és Csiby Ferenc szavaltak. Közben az egyesület zenekara játszott. A minden tekintetben fényesen sikerült estélynek 160 korona tiszta jövedelme volt.

— **Értesítés.** A Csikvármegyei Lövészbizottság folyó évi január hó 31-én (penteken) a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában ismeretterjesztő előadást rendez, melyre a bizottság tagjait s az érdeklődőket ezen az uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: Honvéd polgárok (vetített kepekkel). Kezdeté d. u. 5 órakor. Beleptidj teszes szerint.

— **Hatosag elleni erőszak.** Dr. Gaál Endre vármegyei másodfőjegyző, a borszovai közbirtokosság elnökét a múlt évben Lakatos Pál, Kovács Balázs és Kovács Pál a közbirtokosság gyűlésén szóval inzultáltak, különböző reprodukálhatatlan esitkökkel illették, sőt majdnem tetleg is bántalmazták úgy annyira, hogy elnök kénytelen volt a közbirtokosság gyűlését szonnal berekesztetni és elváonni a helyszínről. Az erőszakos birtokosság és dr. Gaál Endre feljelentése a csikszere-dai kir. törvényszék a múlt héten tárgyalta a bűnügyet, melynek eredményeként hatóság elleni erőszak büntette

miatt Lakatos Pált, ki abban az időben cikkezett is, egy hónap, Kovács Pált és Kovács Balázst 14—14 napi fogház büntetésre ítélte. Vádoltak az ítéletben meggyógytak.

— **Ismeretterjesztő előadások.** A helybeli róm. kath. főgimn. tanártestülete a nagybőjt folyamán több ismeretterjesztő előadást fog rendezni. A földrajz, művelődéstörténet és természettudományok köréből vett előadások mindig szombatn délután a róm. kath. főgimn. tornacsarnokában lesznek. Az előadások napját és tárgyát lapokban mindig előre fogjuk jelezni. Mar most felhívjuk a tudomány iránt érdeklődő közönség figyelmét ezekre az érdekesnek ígérkő előadásokra.

— **Vasárnap február hó 2-án délután fél 2-től 9 óráig Gözsy Árpád gyógyszerész lesz nyitva.**

— **Az esküdtek kisreolása.** Az 1913. évi február hó 17-én kezdődő első esküdtszéki ülés szolgálati lajstromának összeállítására céljából a kir. törvényszék január 28-án ülést tartott. Előök Jerzák János kir. táblai bíró, bírák Kovács Lajos törvényszéki bíró és dr. Szabó Alajos, kir. ügyész Jeney László, jegyző dr. Vitályos Gábor, ügyvédi kamara részéről: dr. Fejér Antal ügyvéd. Reudes esküdtek lettek: Giacomuzzi János, Szopos Ferenc, Straszer József, Székely Károly, David Péter, Gondos Ferenc, dr. Nagy Jenő, dr. Ady Endre, Sárosy Deues, Szász Lajos, Szözön Zoltán, dr. Szántó Samu, Csiby Károly, Szász István, Deaky Géza, dr. Csiky József, Pál József Eleké, Fejér Miklós, Jakab Ferenc, Szántó Ábrahám, Orbán János, Kémenes József, Józsa Géza, Sándory Mihály, Csizsér Pető, Zimmermann Adolf, Zakariás István Pasztory István, Bidermann Győző, Bodó Imre Imre-é. Pót-escüdtek: Kovács Jergely, Péli Mózses, Orbán Gáspár, ifj. Endes János, Virág Menyhért, Lőrincz Mózes, Szopos Albert, Salamon Beni, Balogh István, Nissel Jakab.

— **Halalozás.** Miklós Albert oláhláposi plebános, alesperes múlt hó 28-án Kolozsváron meghalt. Hozzatartozói hűlt tetemet Oláhláposról, hol eltemette volt, folyó hó 13-án végrendeletehez képest Tusnádra szállították, hol szülei mellett pihen. Elhunyt 1859-ben Tusnádon született, gimnaziumi tanulmányait Csiksomlyón, a teológiát Gyulafehérváron végezte. Igeu szép multu, erős akaratu székely volt.

— **Legény estély.** A helybeli esanatorium egyesület által tervezett Kalikó estély — mint értesülünk — elmarad és helyette legényestélyt rendeznek. Az estély elnöke Mikó Balint és március 1-én lesz megtartva.

— **Halalos szerencsetlenség a csekefalvi erdőn.** Kecskés Mihály 69 éves, csekefalvi lakos folyó hó 21-én délután fiával tüzi-fűrt ment a csekefalvi erdőre. Hazafelől jöve, amint a „Nagy nyír” nevű oldalos erdő mellett haladtak el, ahol epen akkor szintén csekefalvi emberek a birtokosság által kiosztott fáikkal dolgoztak, — a hóval borított oldalon több darab levágtat a rohamosan csuszott befelé s habár a favágók kiabálásokkal figyelmeztették a veszélyre, — egy darabta az öreg Kecskés Mihályt a bal lábánál fogva elűtötte s annyira összetörte, hogy még az nap éjfélok meghalt. Miután a megelőző napon a lakosság figyelmeztetve volt a fak levágására s arra, hogy az erdő uljan ne járjanak, felelősség, illetve gondatlanság nem forog fen.

— **Egy Barosay-adoma.** A múlt héten elhalt Barosay Domokos, a „fejedelem” számtalan adomája közül közöljük a következőt:

(A malacok) Bánfjnyhadon Török uramnak, a ki egyébként örmény, két szép malacot ad a fejedelem. Néhány nap mulva találkozik Barosay az utcán Török urmval.

— No, hát mit csinálnak a malacok? — kérdi Barosay.

— Azok annyit esznek, hogy megeszik a fejemet is!

Barosay ijeden szól oda: — Ne adjon nekik tököt enni, törökbuszát adjon, ahhoz szoktak.

— **A tökémozgalmak statisztikája.** A múlt évi tökémozgalmról készült első összefoglaló statisztika kimutatás a következő eredményeket szemlélteti: 1912-ben alakult Budapesten 23 új pénzintézet 19,5 millió korona alapitőkevel, a vidéken 72 pénzintézet 16,6 millió korona alapitőkevel. Felemelte alapitőkéjét Budapesten 24 pénzintézet 75,7 millió koronával. Egyéb részvénytársaság alakult Budapesten 123, összesen 126,3 millió korona alapitőkevel, a vidéken 154 részvénytársaság 100,9 millió korona alapitőkevel. Az 1912. évben új részvényekben elhelyezett tőke összege 529 millió korona volt, az 1911. évi 620,9 koronával szemben. Megszűnt 1912-ben Budapesten 31 és a vidéken 55 részvénytársaság.

— **A pénzválás jövedelmezőségével** meg lehetne elégedve a bankok. A vásáros pénzváltások és a magas kamatláb a bankoknak sok apró kellemetlenség dacára igen tisztességes jövedelmet hajtott és a most nyilvánosságra kerülő mérlegekből mindenki meg fogja állapíthatni, hogy ez a váság mennyit jövedelmezett az egyes bankoknak. Az eddigi nyilvánosságra került mérleg mind tetemesen megnövekedett kamatbevételű timentek fel a ennek folytán nem egy helyen fognak nagyobb osztalékok fizetni a tavalyinál. A pénzválás tehát sokat jövedelmezett a bankoknak.

— **Edison Moszgóssinhás.** A csikszere-dai Állandó Edison Moszgóssinhás — mint halljuk — folyó évi február hó 9-én kezd meg előadásait. Itt említjük meg azt is, hogy az igazgatóság nem riad vissza a legnagyobb áldozattól sem, mert teljesen ujonnan rendezte a üzemét, úgy hogy a képek is sokkal nagyobbak és világosabbak lesznek, mint eddig s így már február 9-én villanyerő által vetített képek lesznek bemutatva. Reméljük, hogy nem fogunk csalódni s így Csikszere-d város műértő közönsége is ép oly kitűnő és élvezetes előadásokat fog látni, mint bármely nagy város közönsége.

— **Parász van a hamu alatt.** Folyó hó 14-én (oláh új év napján) Gyimesbükkön este 6 órakor özv. Jáрка (orda) Istváné csüre, az alatta lévő istálóval és a benne lévő takarmánnyal együtt teljesen leégett. A kár az 1000 koronát meghaladja. Bizosítva nem volt. Az eddigi nyomozás adatai szerint a tűz keletkezésének oka a tüzes hamu. Jó lesz előre meggondolni azt, hogy a hamut hová raktározzuk e.

— **Értesítés.** A kolozsvári m. kir. posta-és távirtda igazgatóság a következő közleményt adta ki: A tömegesen postára adandó küldemények részére külön bekötött postai feladókönyvek adnatnak ki és pedig kisebb és nagyobb alakban. Minthogy e feladó könyvek használata azokra nézve, kik ajánlott leveleket és közönséges csomagokat tömegesen (egy alkalommal rendszerint 26 darabnál többet) szoktak feladni, nagyon célszerű és előnyös, főleg azon körülménynél fogva, hogy feladók, küldeményeik adatainak a postai feladókönyvbe már otthon történő bejegyzése által a postai feladóvények kiállításával járó időt megtakaríthatják s ennek következtében a feladás alkalmával a postahivatalban sokáig várakozniok nem kell; ily p. feladókönyvek beszerzése nagyon ajánlatos. Mikénti használatára nézve a postahivatalok a kellő utbaigazítást megadják, ahol azok be is szerezhetők. A nagyobb alakúak ára darabonként 70 fillér, a kisebb alakúaké 50 fillér.

— **Az adótörvény elhalasztása.** Budapestről jelentik, hogy a kormány elhatározta, hogy az adótörvények végrehajtását erre az esztendőre véglegesen elhalasztja. Ezzel a törvényt vette a további bizonytalanságnak, úgy hogy a polgárság most már határozottan tudni fogja, hogy a folyó évre a régi adótörvények alapján adozik.

— **A Magyar Figyelő** most megjelent 2. számának élén találjuk dr. Florián Károlynak magas színvonalon álló értekezését. „Az adóreform”-ról, amelyben a kényes és bonyolított kérdést tudományos tárgyalásban világítja meg. Seress László folytatja és befejezi. „A felvilágosult abszolutizmus politikai irodalmáról” szóló történelmi értekezés. Gróf Teleky Pál nagyon érdekes cikket írt „Kétféle geográfia” címen, amelyben hozzászól Czirbusz egyetemi tanár könyve körül felmerült kontraverziákhoz. Rácz-Rónay Károly az amerikai magarság ügyéhez szól hozzá igen érdekes eredeti adatokkal. A szepirodalmi részben találjuk Sumlay Károly novelláját, a „Páva legény”-t és Geszteti Gyula kultur historiai értekezését: „A nő a magyar rokókóban”. A gazdag és érdekes Feljegyzés rovat egészíti ki a szam változatos tartalmát. A Magyar Figyelő előfizetési ára egész évre 24, félve 12, negyedévre 6 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal VI., Andrássy ut. 16.

— **Huszonnygy órai időszámítás a vasutaknál.** A latin államoknál évek hosszú sora óta igen jól bevált a vasuti menetrendeknél bevezetett 24 órás időszámítás, mely csak az idegen utasok részére kellemetlen egy ideig. Most Bernből a szövetségtanács előterjesztést tett az összes államoknál a 24 órás vasuti időszámítás bevezetése érdekében, melytől már csak Ausztria—Magyarország és a német vasutak idegenkednek. A svájciak a menetrendek egységesítése érdekében kívánják, hogy már október 1-én, de legkésőbb jövő évi május haváig életbeléptethető legyen egész Európában a 24 órás menetrend, de mindenképpen kérdéses a mi konzervatív felfogásunk mellett, hogy sikerülni fog-e a magyar és osztrák vasutakat ezen terv részére megnyerni.

— **Támogasd a magyar ipart.** A helygymnázium a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben az 1907-ik évben kiadott közszállítási szabályrendelet szigorú betartására utasítja a városokat és a községeket. A közszállítási szabályrendelet szerint a törvényhatóságok, a városok és községek közszállítási tevékenységüket tudvalegön hazai iparosoknál kötelesek beszerezni. Ennek a leghatározottabban kifejezett rendelkezésének azonban nem mindenütt tettek eleget. Gyakran előfordult, hogy egyes városok és községek, közszállítási tevékenységüket külföldi cégeknek szereztek be. Innen eredtek azok a közszállítási szerelmek, amelyekről különösen az utóbbi időben gyakran hallhatunk. A helygymnázium ennek a hatása alatt adta ki most azt a körrendeletet, amelyben utálja utasítja a törvényhatóságokat, a városokat és a községeket, hogy a közszállítási szabályrendeletet a legszigorúbban tartásák be.

— Öngyilkosság a kászonalcsiki erdőn.
Váncsa Kelemen Simon kászonalcsiki lakos fia Váncsa Kelemen Simon folyó 19-én este Fekete János András szintén odavolt lakosnál volt vendégségben. Reggel 4 órakor hazamenve, lakásuk udvarán felett egy köre s ott elaludt; mikor ezt apja észrevette, s hívta be a szobába, azzal felelt, hogy hagyjon békét neki, mert neki nem parancsol. Az öreg Váncsa erre azt mondotta fiának: »no édes fiam, ha nem parancsolok, akkor takarodj ki az udvaromról!« mire a fiu szó nélkül elment hazulról, s azon napon délelőtt 9 óra tájban Keresztes Lajos erdőszolga a »Fehérkőhegy« nevű erdőn felakasztva megtalálta.

— Hírek a magyar farkasokról. A magyar farkasok fölöttérek állatok. Nincs az a magyar tudós, akinek a munkájával annyit és olyan alaposan foglalkozott volna valaha is a külföldi sajtó, mint a magyar farkasokkal. Minden télen merész és rengeteg hústettek követnek el a magyar farkasok. Nem régebben azt írta egy francia lap, hogy Kolozsvár közelében ezek a vakmerő bestiak egy robogó gyorsvonatot állítottak meg, mert nálunk olyan kicsik a gyorsvonatok és olyan nagyok a farkasok, hogy ilyesmi is megszokott esni. A német sajtó nem akart elmaradni a francia mögött és ma már azt a hírt olvassuk egy német lapban, hogy Tótósbányán a farkasok megették az összes juhaskutyákat és napokint husz juhot fogyasztanak, ami nem jó fényt vet a farkasunkra, hiszen a juhhus nem olyan foom, hogy ilyen bőséges meretekben fogyassza egy előzől magyar farka.

— Faval nyitott Wertheim-szekrény. A Székelyi Erdőpari Kiszvenytársaság gyergyóvárbegyi fűrészenek igazgatója, Biringer János észrevette, hogy Wertheim-szekrényéből kisebb nagyobb összegek titokzatosan módon eltűntek. Mikor a hiányzó pénz 1500 korona tekintélyes összeget ért el, feljelentette az esetet a csendőrségnek. Tihanyi csendőrhadnagy helyszíni szemlét tartott, a pénzeszekrényben levő 7520 korona bankjegyet minden egyes darabjának számát feljegyezte és a pénztárt bezárta, annak kulcsát borítékban lepecsételt, a csendőrség őrzetere bizta, a gyarugazgatót pedig felszólította, hogy a szekrényt figyelemmel kísérje. Néhány nap múlva a szekrényen megállapítható volt, hogy azt valaki kinyitotta és újból bezárta. A csendőrség rögtön kinyitotta és megállapította, hogy a pénzből két darab 20 koronás b. nkjegy hiányzik. A csendőrség most már a hiányzó bankjegyek számának alapján indította meg a nyomozást, a mely meglepően gyors sikerrel járt. Sikerült ugyanis Falu József csendőrnök a télvajti Mezei István dítről illetőségű, a cég szolgálatában álló gépész személyében kinyomozni, kinek a két husz koronás bankjegyet meg is találták. Mezei beismerte, hogy időközben a pénztárból 1433 koronát lopott el és beismerte azt is, hogy a cég raktárából különböző anyagokat és szerszámokat is lopott körülbelül 800 korona értékben. Ezeket gyergyóvárbegyi és dítről lakásán meg is találták. A legkülönösebb a dologban az, hogy Mezei a pénzszekrényt egy lenyofadarakkal nyitotta ki, melyet a csendőrségnek is át adott.

— Negyven év előtt elvesztett 500 forint története. Mintegy 40 év előtt Orosz Alajos dítről birtokos 500 forint készpénzt elvesztett utazás közben. Ezen összeg elvesztése nagyon érzékenyen érintette anyagilag a nagy családdal bíró tulajdonost. Mindent megtehet, hogy valahogy visszaszerezze, megtalálja a pénzt. Ugy polgári, mint egyházi uton kihirdettette, de nyomára sehogy sem akadt. Az idő eltelte, egymásután lepergett az esztendőik. Közben Orosz Alajos elhalt s így felesége vetett fátolt az egész dologra. A napokban érdekes dolog történt. Egy 87 éves öregasszony negyven éven keresztül magába zart bűnös cselekedetének titkával felt a másvilágra menni s így lelkiismeretének kínzó furdalása napvilágra hozta, megvilágította a rejtélyes dolgot. Az öregasszony érezvén földi élete végét, megjelent Kovács Alajos dítről rendőrbiztos előtt s elmondotta, hogy Orosz pénzt ők találták meg ezéltől negyven évvel a most már néhai urával. Ő azonban lsten előtt ezzel a bűnével megjelenni nem merészkedik, annál is inkább, mivel a pap sem oldozta fel ettől a bűnetől, míg jóvá nem teszi. T-hat ő ezenel kijelenti, hogy a kapott összegből vett birtokait a nevezett utódlainak, névszerint Orosz István és Orosz András dítről birtokosoknak át kívánja adni, mert azt ők a mas pénzén vették, ez tehát nem az övé s neki joga van, ami nem az övé, azt a jogos tulajdonosainak visszaadni. S megnevezte azon birtokok számát, melyeket vett s hogy mennyivel vette. Az öregasszony fiai azonban erről hallani sem akarnak, mivel ők használták a vagyont s így perre kerül a dolog.

— A rendőrség államosítása. A helygymnasteriumban már befejezték a vidéki városok rendőrségének állami kezelésbe való átvételére vonatkozó tanácskozásokat s megállapították az államosítás tervének kerestül vitelére vonatkozólag. A kormány szándéka, hogy e tárgyban még az őszi ülésükben törvényjavaslatot terjesszen elő a képviselőháznak, hogy lehetőleg már a jövő év elején az államosítás az egész országban megvalósítható legyen.

— A növénykísérleti állomás hivatalos megállapítása a műtrágya hasznárol. Madlaskovszky Tádé közgazdasági író most adja ki könyvet a szuperfoszfát közgazdasági jelentősége hazánkban címmel. Ebben a könyvben az országos növénytermelési kísérleti állomás kísérleti, — s máv jelentékenyebb kísérletek alapján ki van mutatva, hogy melyik növényneél minő hasznót lehet elérni a szuperfoszfát alkalmazásával, úgy a mint itt következik: búzánál 122%, rozsnál 113%, zabos búkkönyvnel és utána vetett rozsnál 134%, árpanál 50%, cukorrépa és utána vetett árpanál 186%, takarmányárpanál és utána vetett árpanál 206%, zabnál 78%, burgonyánál a gyarugazgatóján 56%, burgonyánál bomoktalajon 76%, cukorrépanál 87%, takarmányárpanál 150%, lucernánál 397%, baltacsin szénánál 554%, lóherenél 89-260%, homoki dohányynál 350%, televény földön termelt dohányynál 327%, reil szénánál 113%, hegyi szőlőnél 300%, homoki szőlőnél 385%. R-ndkívül érdekes számok ezek, a melyek kell, hogy minden gazdat a műtrágyák használatára serkentsek.

— Egy gyergoi hitelintézet szanalisa. A kedvezőtlen pénzüviszonyok a Gyergyószentmiklósi Hitelintézet, Erdélynek egyik jelentékeny pénzintézetét is vasagos helyzetbe jutattak. Jóllehet az intézet vezetősége mindent elkövetett, hogy idegen beavatkozás nélkül segítse ki kedvezőtlen helyzetéből az intézetet, ez az igyekezete éppen a pénzüviszonyok folytán kárba vezetett s kénytelen volt a Magyar Általános Hitelbank közbenjárását igénybe venni. A Hitelbank az intézet státusának alapos megvizsgálása után keszszéggel ajánlotta fel támogatását s kedvezményezésére a Budapesti Terevárosi Takarékpénztár, a Marosvásárhelyi Takarékpénztár, a Gyergyói Kis Takarékpénztár, a Nepbank, a Diosdi Takarékpénztár és Mezőgazdasági Bank s a betevők részvételével értekezlet volt. Az értekezleten olyan megállapodások történtek, amelyek biztosítják az intézet fennállását, mert az erdélyi pénzüpiac szempontjából is szükséges, hogy a Gyergyószentmiklósi Hitelintézet megmaradjon s mert az intézet vezetőségében meg van a biztosíték arra, hogy kellő anyagi eszközök birtokában s a pénzüviszonyok kelvőzőbb alakulása után az intézet ismét elfoglalja azt a pozíciót, amelyet az eddigi szakavatott vezetés biztosított részére.

— Törvényjavaslat a fiatakorok bíróságáról. Balogh Jenő igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a fiatakorok bíróságáról és a fiatakorok büntelvényeiben követendő eljárásról. A javaslat hét fejezetben és 76 szakaszban foglalkozik az új intézménnyel. Az első fejezet megállapítja, hogy minden törvényeseknél, a melynek büntető hatásköre van, fiatakorok bíróságot kell alakítani, de az igazságügyminiszter ilyen bíróságokat egyes kir. járásbíróságok területén is felállíthat. Minden egyes bírósághoz egy-egy bíró (fiatakorok bírája) az igazságügyminiszter jelöl ki. Hasonló elböl rendel ki egy-egy ügyészt is (fiatakorok ügyész). Ugyancsak az igazságügyminiszter e bíróságok munkáját felügyelő tisztviselőket is nevezhet ki, aki a bíró utasítása szerint jár el. A második fejezet az általános eljárási szabályokat tárgyalja. A harmadik fejezet a fiatakorok bírósága előtti eljárást részletezi, míg a negyedik fejezet a rendes bíróság előtti eljárást, az ötödik fejezet pedig a rendőri büntetőbíróság előtti eljárást szabályozza. A hatodik fejezet az erkölcsi romlásnak kitétt, vagy züllesnek indult, de büncselekmény elkövetésével nem gyanúsított kiskorúak ügyeiben követendő eljárással foglalkozik. A hetedik fejezet vegyes és záró rendelkezéseket tartalmaz.

— A közbirtokosságok adója. A folyó évben életbe lép, de ideiglenesen felfüggesztett jövedelem adóról szóló 1909. évi X. törvényeik végrehajtása tárgyában 84000—1911. szám alatt kiadott végrehajtási utasítás 1 § IX. szakasz értelmében jövedelem adó alá tartoznak a közbirtokosságok osztatlan vagyónuk összes jövedelme után, ha e vagyon gazdasági ügyeit külön szervezet pl. az 1894. évi XII. t. c. 6 §-ában említett képviselőt kezeli. Ennél fogva Homolay Lajos pénzügyigazgató megkereste az alispáni hivatait, hogy egy kimutatást készítsen arról, hogy mely községekben vannak közbirtokosságok és azoknak gazdasági ügyeit, minő szervezet kezeli? Ezen utasítás alapján Fejér Sándor alispán rendelkezett az községi és körjegyzőkhez, hogy egy a mezőgazdasági, mint erdőbirtokosságokról egy kimutatást készítsenek el, a mely felüntesse a birtokosság nevét, minőségét, szervezésének idejét, ha a szervezet felsőbb hatóság hagyta jóvá, a jóváhagyó határozat számát, ha birtokosság törvényesen szervezve nincs, ez külön megjelölendő, annak a megemlítésével, hogy a birtokosság ügyeit minő módon, minő szervek utján kezeli. A kimutatást 30 nap alatt kell az alispánhoz beértesíteni.

— Megbízás. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Killyéni Endre hosszafutai állami polgári iskola igazgatót a háromszéki, udvarhelyi, csiki, nagykülüllői, bunyad-, aszében-, fogarasi és brassói megyei összes polgári és felső népkiskolák látogatásával bista meg az 1913. évi február hó 1-től 1914—15. tanév végéig terjedő időre.

— A honvédség köréből. Dr. Székely Jenő earedorvost a brassói 24. honvéd gyalogezredtől a marosvásárhelyi 22. honvéd gyalogezredhez helyezték át.

— Különböző szempontok. — Szarmarköhöges, skariát és kanyaró... Bizony nagy gond a gyerek, de sokszor áldás...

— Bizony áldás; nem is tudom, hogy élhetnének meg nélkülük!

— Őa is családapa?

— Nem! Gyermekeorvos vagyok!

— A struo A tásza ehetetlen kemény volt. A férj így szólt:

— Bár csak én struc volnék, mert akkor talán meg tudnám emészteni ezt a tésztát.

— Azt én sem bannám — vág vissza a feleség. — mert akkor legslább struccotlalt viselnék a kalapomon...

— Főbiznásmelek kiválasztása. Az új véderő törvény alapján Udvarhely és Csik vármegyék területére a főbiznásu katonák kiválasztására szervezett bizottság Székelyudvarhelyen 15-ikán fejezte be munkáját. Nem kevesebb mint 311 egyén kérte a családfejtartó stb. címen a póttartalékba való helyezését és a bizottság valamennyi kérest indokoltnak vélte, mely alapon aztán 233 a közösök-nél és 78 a honvédeknel a póttartalékba lesz áthelyezve.

— Fűthető ruhák és szőnyegek. Az elektrotechnika újabb időkbén óriási módon fejlődött és legutóbb már többféle csinos apró dobozokat készítenek, amelyeket kényelmesen el lehet helyezni a bőröndben, hogy utközben jó hasznukat vegyék; ilyenek például: a villamos vasalók, hajfordítók, vízmelegítők, teáskannák és ventilátorok, amelyek hűsítő legáramlatot idéznek elő. Ezeket a tárgyakat a szállodákban ó-raze kell kötni a sodronnyal, amelytől az éjjeli lámpa világosságát nyeri és azután kényelmesen kiválaszhatjuk a ruháinkat, felsűthetjük a hajunkat, elkészíthetjük a teáinkat stb. A szállotulajdonosoknak ez természetesen nem tetszik, mert ma már nem ritkák az olyan utasok, akik kofferjeiket megtöltik az ilyen készülékekkel, a szállotulajdonosoknak lényeges kárt okoznak az által, hogy ingyen fogyasztják a villamos áramot. Az elektrotechnikusok azonban folyton arra törekednek, hogy a villamos áramot egyre jobban értékesítsék az emberiség javára. Így most már szőnyegeket készítenek, villamos fűtőkészületek vannak ellátva, úgy, hogy lábunk a leghidegebb szobában is megőrizheti melegét. Legújabb azonban ezen a téren két-égtelenül, a villamosszággal fűtött ruházat. Ez asbesz-zővethől készült, amelybe finom, vékony és hajlékony, platinából készült fűtőszodronyok vannak beleszőve. Az ekként készült ötözetet csak össze kell kapcsolni a villamos vezetékkel, hogy a szükséges melegt kifejlessze. A fűthető ruha különösen hasznos szolgálatokat tesz télen az automobilutazások alkalmával, vagy a vasuti hálókocsikban, ha a gőzfűtés befagy, vagy az olyan betegeknél, akiknek hosszabb ideig fekvőkurát kell használni.

— Szépség fűrang. Az urak nagy vadászatot rendeznek a székelyi vidéken, a jénő felső sánta kovácsot is. Tamásbát, mint affele anakkötőző székelyt. Vadászat után két csoportban heveredtek le az urak és falatoznak, meg isznak. Tamásbá csak mókázik, de az urak nem kinalják meg semmivel. A mókák mind gyerebbek lesznek s Tamásbá azon tőri a fejét, hogyan vétesse észre, hogy őt sem a gölya töltötte. Egyszer újból megszólal Tamásbá: — Hat naccas urak, ha a többi urakhoz itmezyek és kárók, hogy itt milyen bort isznak — mit szólnak? Az urak előrtették a tréfát s Tamásbát ellátták minden jóval, mire így nyilatkozik: No már most én is tudom.

— 2 és fél millió korona evi házber Newyorkban, az ötödik Avenuen, a 38 és 39 utcák között fekvő telkükön Frank B. Burton és John Howse tíz emeletes áruházat építtettek, amelyet évi 500,000 dollár (2.500,000 K) bérért 21 évre bérbelettak a Dort és Taylor cégnek. A tüzmentes anyagból épült és a legmodernebbül berendezett áruház 1913-ban készült el.

— Takarékbetét a tűsben. Eleget ok-tatták felsőbb helyről a lakosságot, hogy hagyja békeben a takarékbetétjét, a mely dacára a háborus időknek. szavartalan biztonságban van a jól vezetett pénzintézeteknél. A lakosság sok helyütt megrohanta a takarékpénztárakat és így bizony nem egyszer veszedelmes helyzetbe sodorta azt az intézetet, amelyet megelőzően bizalmával ajándékozott meg. A jó emberek kieszdeák az összegyűjtögetett pénzeszekéket és elhelyezték odahaza vagy a felsőgerendájában, vagy az almariumban, de akadt egy asszony-ság éppen a főváros közelében, Rákospalotán, aki a kalyha csöbe dugott, nem kevesebb, mint harminc darab ropogos errest. A jó asszonyság a háborus hírek hatására alat nem bízott többé a takarékpénztárban, hazahozta a pénzt — a kályhába. Az a szoba, amelynek a kályhája hirtelen így meggyadagodott, használaton kívül volt. Történt azonban, hogy egy rokon megbetegedett és nem akaráván a háziak terhére lenni a szoros lakásban, átvonult a gazdasz szobába. Csodás véletlen nem történt, csak annyit, hogy a kályhába is befűtöttek, de befűtöttek a szép harminc darab erreszeknek is. Így kerül néha, ortalan félelemből a takarékbetét is — tűsbe.

Szerkesztői üzenetek.
M. Gy. Nincs cselekménye. Egyébként is hasonlókat csak a legkritikább esetben közlünk.

Szőnyegáruház.
Szőnyegek, Linoleum, Fűgönyök, legnagobb választékban, postai megrendelések azonnal el lesznek intézve.
Tellmann & Speil
— Brassó, Buzasor 8. —
16-30

Takarékos háziasszony,
otthon készíti likőreit, miáltal jobbat, szebbet, tisztábbat és olcsóbbat kap mintha kézsen venné.
Következő likőr essentia kaphatók

Aliaoh,	Kérpáti keserű
Barack,	léve,
Caao,	Kömény,
Csásarkörte,	Maraachinó,
Chartrouse,	Meggy,
Curakso,	Rum,
Dió,	Vadász likőr,
	Vanília.

Ára egy üvegnek halszláti utasítását 60 fillért. 16—50

Amerikai fozescseppek a foglájást azonnal megszüntetik. — Saját készítésű Mentholos sósborszesz a legjobb házi-szer. — Liliontej creme, szappan és puder a legjobb és legártalmatlanabb kéz- és arcápoló szerek.

Valódi angol, francia és hazai flatszerek, óriási választékban kaphatók

BARLA DEZSŐ
gyógyszerésznél, Csik szereda.
TELEFONSZÁM 07.
Postai rendelések azonnal intéztetnek. 10 koronán felüli reudelésnél franco.

Ajánlok — husvétig terjedőleg — naponta frissen ledlt szép kövér

tejes-bárányokat
hór nélkül, 5 kigr. sulyban darabonként február 1-ig 10 koronában.

Ifj. Nagy János
KÉZDIVÁSÁRHELY.

ÁRUHÁZ
Brassó, Buzasor 9.
Egyedüli különlegességi vállalat:
Divatos szőnyegek, Fűgönyök, garnitúrák, Pamlagtakarókban, Butorszövetek, matracgradli. Legnagobb raktár linoleumokban és viaszok vásznakban. Széles kiválasztás! Legolcsóbb árak!

1141—1912. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közli, hogy a csikszeredai kir. járásbíró 1912. évi V. 1301. számú végzése következtében dr. Daradics Félix csikszeredai ügyvéd által képviselt Csikmegyei Székelybank Részvénytársaság javára 5714 korona s jár. erejéig 1912. évi október hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2160 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, kocsi, széna, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíró 1912. évi V. 1301. számú végzése folytán 5714 korona tökélettel, ennek 1912. évi augusztus hó 20-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 104 korona 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán Csikdánfalva leendő esküvőjére 1913. évi február hó 20 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Csikszereda, 1913. évi január hó 24-én.
Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 215/912., 21/913. vgrh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a csikszeredai kir. járásbíró 1912. évi V. 77. és 1911. V. 917. számú végzése következtében dr. Daradics Félix és dr. Farkas Róbert ügyvédek által képviselt I. Nagy Lajos, II. Székely és Réti javára I. 536 kor. és II. 335 korona 55 fillér s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 973 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házbitorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíró fenti számú végzése folytán fenti tökélettel és jár. erejéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csikszeredában leendő megtartására 1913. február 12-ik napjának délelőtti 5 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1913. évi január hó 21. napján.

Keresztes Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

Az Alcsiki Bank Részvénytársaság XXI. üzetővi rendes közgyűlése

Csikszentmártonon, 1913. évi február hó 16-án délelőtti 9 órakor

üzlethelyiségeiben (Cseh-ház) tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat:

1. Bizottságok kiküldése a szavazatok számbavételére és jegyzőkönyv hitelesítésére.

2. 1912. évről szerkesztett zárószám-adások, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése, az évi mérleg megállapítása, a felmentvények megadása és a nyereség felosztás feletti határozat.

3. Indítványok.

ALAPSZABÁLY KIVONAT.

A közgyűlésen minden részvényes vagy személyesen, vagy meghatalmazottja által, kinek azonban szavazati részvényesnek kell lennie, gyakorolhatja szavazati jogát, kitéve azonban minden részvényes a gyűlés megnyitásától részvényeit szelvényeivel együtt a pénztárnál alistamervény mellett letenni.

Szavazati minden részvény egy-egy szavazattal bír, de ha valamelyik részvényesnek tisztelettel több részvénye van: minden további 5 részvény csak egy szavazatra jogosít, azonban sem saját személyében, sem más által képviselve, sem végre másoknál képviselőben, avagy mindhárom módon együttvéve 20 szavazattal többet senki sem gyakorolhat.

Az igazgatóság.

Versenyárgyalási hirdetés.

Csikdánfalva község képviselőtestülete 1912. december hó 31-én tartott közgyűlésében hozott jogerős határozatával.

Község-ház és jegyzői lakás épületeinek építését felsőbbhatóság jóváhagyása folytán elhatározván, ehhez képest ezen építkezési munkálatokra 45126 korona 43 fillérben meghatározott összeggel zárt írásbeli versenyárgyalást hirdetünk.

Csak egységáras ajánlatok tehetőek. Az egységáras az előírászatnak erre a célra szánt rovataikba vezetendők be, százalékos árengedménnyel vagy felülfizetésrel tett ajánlatok, nem vétetnek figyelembe.

Ajánlat csak valamennyi munkálatra együttesen tehető.

Ajánlattevők 2000 korona bántpénzt tartoznak előre letenni olyképen, hogy ezen összeget a versenyárgyalás számúra való hivatkozással Csikdánfalva község pénztáránál készpénzben, vagy biztosítékképpen értékpapirokban letessék és az erről kiállított nyugtát ajánlatukhoz csatolják.

A munkafeltételek tervezet és költségvetés Csikdánfalva község-házánál a jegyzői irodában betekinthetők, ugyanott megszereshető az egységáras és ártételek kihagyásával elkészített előméréses költségvetés másolata és ajánlati iv 12 koronáért. Csak törvényes képesítéssel bírók pályázhatnak.

Csikdánfalva község előjárósága előtt ismeretlen pályázók megbízhatóságukat kívánatra iparkamarai bizonylattal tartoznak igazolni.

Csak szabályszerűen kiállított ivenkint 1 koronás bélyeggel elátott, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett a bántpénz letételét igazoló nyugtával felszerelt és közvetlenül, vagy posta útján a versenyárgyalásra megállapított időt megelőzőleg beadott oly ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, melynek borítékán ez a felirat van: „Előjáróságnak Csikdánfalván, Ajánlat a község-ház és jegyzői lakás építési munkálataira”.

A verse tárgyalást a község előjáróság Csikdánfalva község-ház tanács termében 1913. évi február hó 15-én d. e. 11 órakor fogja megtartani mikor is, a beérkezett ajánlatok nyilvánosan fognak fölbonthatni. A versenyárgyaláson ajánlattevők, vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Elkészetten, vagy táviratilag érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A község képviselőtestületének határozata értelmében a község-ház és jegyzői lakás terveinek és költségvetéseinek elkészítéséért a község által kifizetett 900 korona munkadíjat munkanyertes vállalkozó a községnek visszatéríteni köteles.

Csikdánfalva község képviselőtestülete fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Egyéb kikötések, az általános és részletes munkafeltételekből tudhatók meg.

Csikdánfalva, 1913. január hó 14. én.

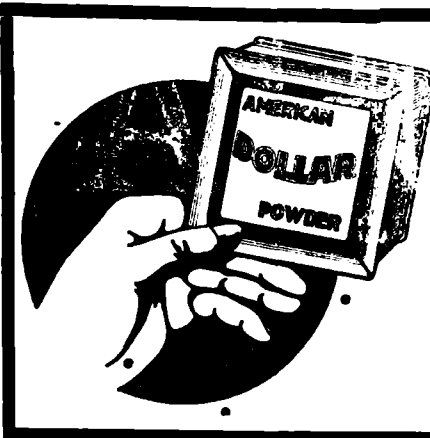
Antal Dénes, **Szócs Béla,**
k. jegyző. 1—2 k. bír.

**Zongora- és cimbalom-
hangolást
olvállal:**

BODOR DÉNES
karmester.

LAKIK:
CSIKSZEREDA,

Rákóczi-utca 13. szám alatt.

Előkelő hölgyeink!

Bárra és estélyre csakis az új

Amerikai Dollar pudert

használgják!

Az arcot teljesen

felismerhetetlenül takarja!

5 színben, 5 és 3 koronáért.

Kapható:

FEKETE VILMOS

illatszertárában, Csikszereda.

8-52

1 darab 3 számú uj (Wertheimkassa)

pénzszekrény

írászatl tetővel, valamint 3 drb Könyves Kálmán-féleszalonnéputányosáron eladó. Bővebb felvilágosítást ad a lapkiadóhivatal.

Eladó 4 holdas vágható búkkós, Zsidó-gödőlől 7 kilométernyire, kitűnő ut mellett, 1/2 hold szántó a zsidó-temető mellett és 4 szekéruyi elsőrendű széna és lóhere. — Cim a kiadóhivatalban.

2-3

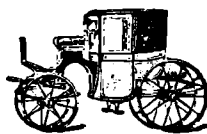
Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczi-utca 23. szám alatti saját házamban levő

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN

minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt csinos kivitelben, olcsó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu

RUGANYSOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT

azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. — Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.

Végül a n. é. közönség szives figyelmét felhívom azonkörülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulata pártfogásába ajánlom, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszeredában.

6-26

ALCSIKI BANK R.-T. CSIKSZENTMÁRTONON

1913. január hó 1-től további intézkedésig

betétekért 5% kamatot fizet

és a betéti kamatot is viseli.

4-10

MEGNYILT ERDÉLY LEGNAGYOBB SÖRFÖZDÉJÉNEK**UJ SÖRNAGYRAKTÁRA.**

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Csikszeredában a kir. Törvényszék közelében (Szász Gergely-féle ház.) Bürger Albert jó hírnevű

MAROSVÁSÁRHELYI SÖRÉNEK NAGYRAKTÁRÁT

megnyitottam, hol szakszerű berendezés és kezelés mellett módomban van a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő kiszolgálás mellett a n. é. fogyasztó közönség kívánalmainak megfelelni. Naponta friss töltésű palack és hordó sörök állandóan kaphatók. Raktáron tartok továbbá borszéki, répáti, kászoni, és Székely Selters vizeket, melyeket kívánatra készséggel házhoz szállítok a legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

Teljes tisztelettel: **FENYVES ALADÁR,**

marosvásárhelyi sörnagyraktár. Telefon 58.

6-

REISZ MIKSA butorgyára

Békéscsaba-Nagyvárad Brassó,

Kolostor-utca 32. szám. Telefon 513. szám.

Saját készítményü, kiváló minőségü modern asztalos és kárpitozott butorok jutányos árban. Müipar tervezési rajziroda.

23-50

●	□	Vidéki megrendeléseket a megrendelés napján fogatosítom.	□	●
Női divatkalap újdonságok.	<p>Külföldi tanulmányi utamból hazaérkezve, azon helyzetben vagyok hogy a</p> <h2>LEGUJABB DIVAI SZERINTI</h2> <h3>:: :: NŐI DISZKALAPOKAT ::</h3> <p>mindenkor a legizlésesebben kiállitva jutányos árban árusithatom.</p> <h2>ÁTALAKITÁST ELVÁLLALOK.</h2> <p>LIGETI SAMUNÉ NŐI DIVATKALAP NAGYRAKTÁRA, CSIKSZEREDÁBAN.</p>			Női divatkalap újdonságok.
20-	Vidéki megrendeléseket a megrendelés napján azonnal fogatosítom.			●

valódi
MAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA.
MINŐSÉGE: ARANY

□ SZÉKELY Ö. □

UJONAN BERENDEZETT FÉRFI DIVAT
ÉS KÉSZRUHA ÁRUHÁZA MEGNYILT.

A hol a legjobb és legizlésesebb
uri divat dolgok állanak a t. vevő
közönség rendelkezésére, u. mint

kalapok, sapkák, izléses nyakkendők
a legjobb (Robur) gyártmányu cipő
különlegességek és fehérneműek

Legnagyobb választékban.
Gallérok minden fazonban.
:: (E. Péter Oyármány). ::

És harisnya különlegességek. Kérem a
t. közönséget sziveskedjek meggyőződni
ujdonságairól és azok olcsóságairól
minden vétel kötelezettség nélkül. ::

6-

Szabó Lajosné

CSIKSZEREDA,
KOSSUTH LAJOS-UTCA.

hölgyfodrász és hajmunka ter-
mében mindennap délután
hygienikus fejmosás villany-
száritással (meleglevegővel).

9-

A CSIKSZEREDAI TAKARÉKPÉNZTÁR

minden betét után jövő hó 1-től
kezdődőleg további intézkedésig
5% KAMATOT ÉS AZ ADÓT IS FIZETI.

9-

Schvarcz József és Társa
Budapest, Váci-körút 53 sz.
Alapítási év 1884.

**Szabadalmazott Ventzki
gőztakarmány fűlesztő**

65, 100, 160, 300 és 620 liter űrtartalom.
Fűleszt 40—60 perc alatt.

Hordozható pálinkafőző üstök.

100—400 liter űrtartalom. — Az új
szessadótörvény előírásai szerint.

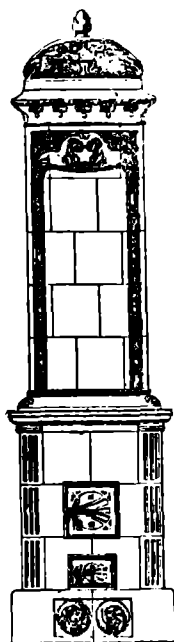
Angol marha- és lónyíró-
gépek és ollók.

*****
HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett
közöltetnek s felvétetnek

A KIADÓHIVATALBAN.

*****

Szépség, jóság és olcsósá- gánál fogva

20-

Első helyre küzdötte fel magát A PÜCHER-FÉLE GYORSMELEGÍTŐ

cserépkályha, különösen *hálószobák* és *ebédlők* részére
ajánlom gyorsmelegítő agyag-kályháimat, melyek azon kiváló
tulajdonsággal bírnak, hogy oly gyorsan fűtenek, mint a vas-
kályhák, de a meleget ép úgy, mint az eddigi cserépkály-
hák, hosszú ideig megtartják. — Ezen kályhák a legnagyobb
fűtőképesség és jelentékeny tüzelőanyag megtakarítás keze-
sége mellett készíttetnek. Ezen gyorsmelegítő kályháim a vas-
és cserépkályha összes előnyeinek szerencsés egyesítése és tel-
jes joggal állítom, hogy a jelenkor legtökéletesebb kályhája:

A PUCHER-FÉLE GYORSME- LEGÍTŐ CSERÉPKÁLYHA.

Kívánatra kályháimat kizárólagos Coaks- és szénfűtésre gyors-
melegítő Dauerbrand-betéttel látom el. — Takaréktűzhelyek
megrendelésénél kérem megnevezni, hogy jobbra a falhoz,
balra a falhoz vagy szabadon állva kívántatnak-e. Takaréktű-
zhelyeknek és fűrdőkádoknak a legjobb Chamotteból, fe-
hér, márványozott és kék csempék készülnek. Azoknak ára
nagyság és kivitelük szerint állapítatik meg. Felvilágosítás-
sal igen szívesen szolgál az érdeklődő közönségnek, vala-
mint a kályha és csempé mintákkal is

LAURENTZI RUDOLF kizárólagos elárusítója Gyergyószentmiklóson.

Kitünő minőségü és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a Portland-cementgyár Kugler és Társai, Brassó.

Csikszeredában kapható: ALBERT BALÁZS ÉS FIA VASKERESKEDÉSÉBEN és NAGYMIHÁLY SÁNDOR CEMENTÁRU-RAKTÁRÁBAN.